

SLUTTRAPPORT

Funn fra nabomedvirkning i forbindelse med plan 2731

NABOER I KØHLERS VEI OM NABOSKAP, TILGANG TIL SJØEN OG GRØNTOMRÅDER

Byantropologene og MakersHub

September 2023

PADRIV

Stavanger
kommune

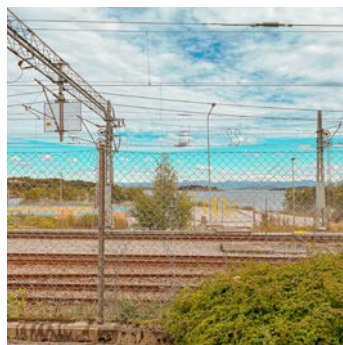
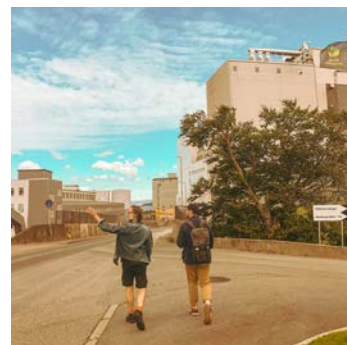
Sluttrapporten er utarbeidet av Byantropologene i samarbeid med MakersHub, i tett dialog med Pådriv og Stavanger kommune.

Medvirkningsprosessen er utført av Byantropologene, MakersHub og Pådriv i tett samarbeid med Stavanger kommune.

Illustrasjoner og bilder av Byantropologene og Makershub

Kontaktperson
Beatrice Rossebø
+47 934 77 176
beatrice@byantropologene.no

www.byantropologene.no

INNHOOLD

- 5 Bakgrunn og formål
- 6 Hvordan bygge bedre nabolag?
- 7 Medvirkning er en prosess
- 8 Målgrupper
- 9 Gjennomførte aktiviteter
- 11 Eksisterende kunnskapsgrunnlag

- 13 Funn
- 14 Et ujålete sted med mange kvaliteter
- 17 Køhlers vei - en nabolagsgate med stort mangfold og mye som skjer
- 21 "Alt" du trenger
- 23 Forbindelser i asfalt og betong
- 26 Litt av historien om "Skogen" i Køhlers vei
- 29 Mye som skjer
- 30 Demokratisk underskudd

- 31 Anbefalinger
- 34 Prioriter Hillevåg for gående og syklende!
- 35 Bli bedre på koordinering, oversikt og prioritering av prosjekter!
- 35 Gjør det lettere for innbyggerne å påvirke utviklingen!

- 37 Referanseliste

Vedlegg: Midlertidige installasjoner som metode

KORT OM RAPPORTEN OG FUNNENE

Denne rapporten er utarbeidet på bakgrunn av et stort datamateriale bestående av intervjuer med naboer i Køhlers vei, supplert med intervjuer med nøkkelaktører og eksperter i Hillevåg og Stavanger. Funnene er utarbeidet som en del av kunnskapsgrunnlaget som skal påvirke plan 2731, områderegulering Hillevåg, og sikre at tiltakene i planen er i tråd med innbyggernes behov og ønsker. Prosjektet er finansiert av Miljødirektoratet sin klimasats-ordning med formål om å teste tiltak for grønn omstilling, gjennom plan- og medvirkningsprosjekter.

Hillevåg har "alt", unntatt attraktive fotgjengerforbindelser

Gjennom nabomedvirkningen har vi undersøkt folk sitt forhold til grønn- og sosial bærekraft, samt deltagelse i kommunale planprosesser. Vi har spurt inn til og observert bruken av grøntområder, tilgangen til sjøen og den generelle blå-grønne strukturen. Funnene her peker på viktigheten av å prioritere fotgjengere og syklistar ved å gjøre øst-vest forbindelsene grønnere og mer attraktive. Innbyggerne i Køhlers vei beskriver et Hillevåg som har det meste de trenger av fritids- og velferdstilbud, med skoler, arbeidsplasser og andre servicefunksjoner innen rimelig avstand, noe som er et viktig aspekt av sosial bærekraft. Tilbudene finnes, men forbindelsene mellom dem og ønskes oppgradert. Fokus på gode forbindelser vil derfor være med å styrke både den grønne og sosiale bærekraften i området.

Angående naboskapet viser funnene at det er mange barnefamilier og eldre med barnebarn i Køhlers vei og at den sosiale aktiviteten først og fremst foregår rundt aktiviteter og tilbud for barna. I denne undersøkelsen har vi hatt fokus på Køhlers vei, og i mindre grad sett på den overordnede demografien i Hillevåg. Funnene kan brukes som en del av kunnskapsgrunnlaget i nabolagsgater hvor man ønsker å legge til rette for barnefamilier, men det bør tas høyde for at det i Hillevåg også bor ungdommer, unge voksne og eldre som i mindre grad er representert i denne undersøkelsen og som kan ha andre behov. For å sikre den sosiale bærekraften i området er det viktig å legge til rette for ulike grupper og livsstadier, slik at man gjennom livet har det man trenger av sosial struktur i nærmiljøet.

Hvordan legge til rette for en utvikling i tråd med innbyggernes ønsker og behov?

Som en rød tråd gjennom nabomedvirkningen har vi også sett på naboenes engasjement i offentlige planprosesser og kapasitet til å påvirke utviklingen. Det er blant annet fordi tiltakenes suksess avhenger av de støtter opp under innbyggernes hverdagsliv og derfor blir tatt i bruk og støttet opp om i samfunnet.

I Køhlers vei er det noen naboer som har samlet seg i forbindelse med oppgraderingen av en lekeplass, men det er ingen velforening, organiserte dugnader eller andre sosiale strukturer som kan danne en ramme rundt og fremme naboenes interesser i utviklingen av nabolaget deres og Hillevåg. Mangelen på formelle og uformelle strukturer som kan fremme innbyggernes interesser utgjør dermed et demokratisk problem som forsterkes av at det er få representanter fra Hillevåg i kommunestyret og et bydelsutvalg som mange opplever at ikke har nok makt og innflytelse. Dette er en problemstilling som bør undersøkes ved å se på større deler av Hillevåg, foreningsstrukturene og de politiske båndene. Samtidig kan det allerede nå forsøkes å legge bedre til rette for å opprette blant annet velforeninger og interesseorganisasjoner. Mangelen på foreninger og organisasjoner gjør medvirkning enda viktigere, fordi det er en av få muligheter til å få innsikt i innbyggernes ønsker og behov for utviklingen!

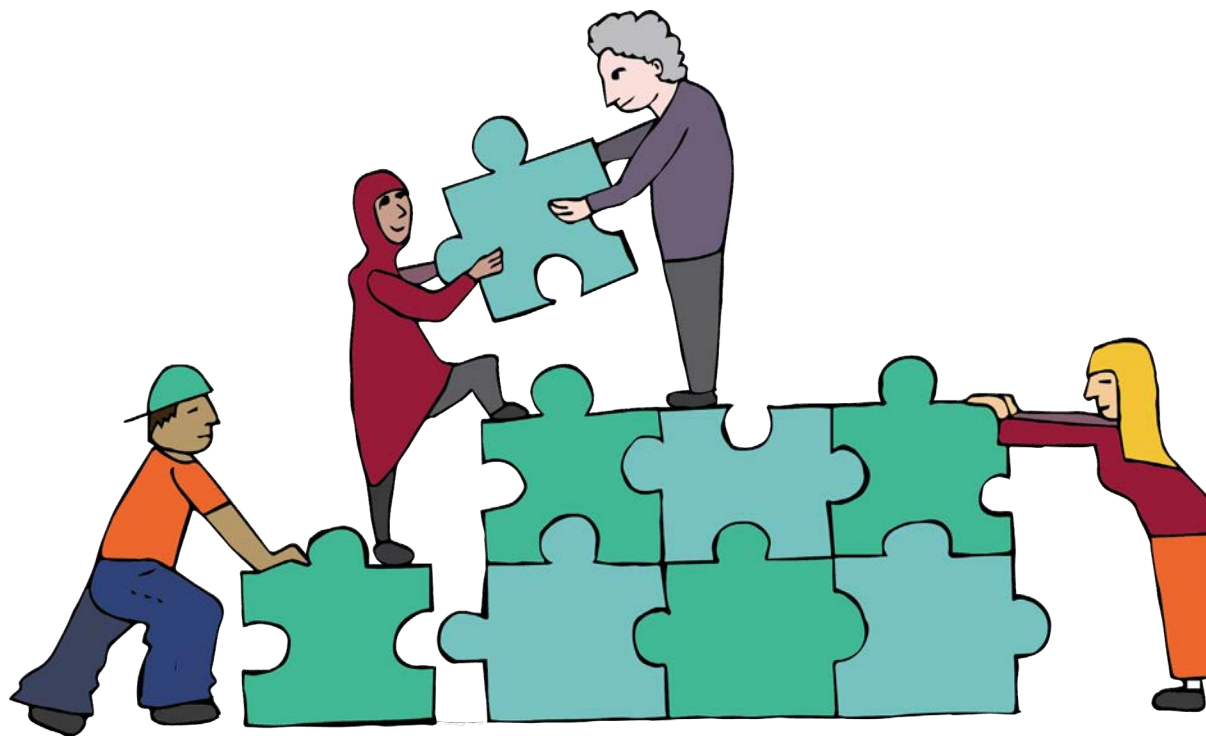
BAKGRUNN OG FORMÅL

I forbindelse med den nye områdereguleringen av Hillevåg har Byantropologene og MakersHub i tett samarbeid med Pådriv fått i oppdrag fra Stavanger kommune å teste utvalgte tiltak som bidrar til økt sosial- og grønn bærekraft. Prosjektet er lagt opp som et medvirkningsprosjekt hvor vi både har fått innsikt i hva innbyggerne ser på som kvaliteter med å bo i Hillevåg i dag, hvilke behov og ønsker de har for utviklingen og hvordan dette kan utvikles gjennom plantiltak. Som en del av medvirkningsprosessen har vi brukt ulike kvalitative metoder og midlertidige installasjoner som er utviklet sammen med innbyggerne. Vi har fokusert arbeidet rundt Køhlers vei og arealene som er utlagt til ny gangbro ned til Esso-tomten som teststed.

Det er tidligere gjennomført flere undersøkelser i området, blant annet en sosiokulturell stedsanalyse fra 2018 og en beboerundersøkelse i 2022. Mange av funnene i disse som at innbyggerne er stolte av Hillevåg, at de har (nesten) alt de trenger i nærmiljøet, at de er spente på utviklingen av Esso-tomten og savner tilgang til sjøen, samt at trafikkbildet er utfordrende og at det er mangel på møtesteder bekreftes også i våre undersøkelser.

I forlengelse av dette prosjektet, undersøker vi forbindelsen til blå-grønne rekreative områder, og da spesielt forholdet til kysten og havet.

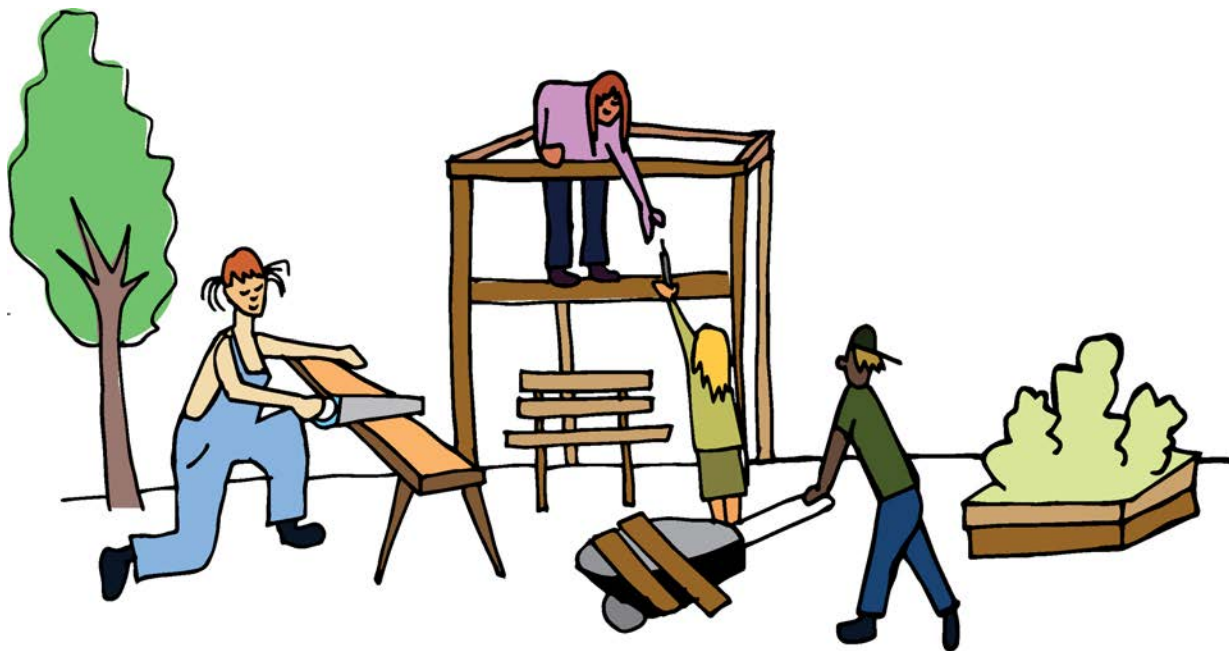
Sosial bærekraft er et av temaene Stavanger Kommune ønsker økt fokus på, og de bruker aktivt Folkehelseinstituttets (FHI) definisjon som beskriver at "Sosialt bærekraftige samfunn handler om samfunn preget av tillit, trygghet, tilhørighet og tilgang til goder som arbeid, utdanning og gode nærmiljø." (Stavanger Kommune, 2022). Vi håper at denne rapporten, sammen med resten av kunnskapsgrunnlaget, kan være med å sette retningen for en uttalt strategi i Hillevåg som bygger på innbyggernes hverdag.

HVORDAN BYGGE BEDRE NABOLAG?

Vi skaper stedene våre sammen. Innbyggere, planleggere, næringslivet, de frivillige, ildsjeler og mange flere er med på å påvirke utviklingen og bestemme hva som skal skje, både gjennom formelle og uformelle prosesser. Det er mange gode intensjoner når man arbeider med stedsutvikling, men det gir ikke nødvendigvis gode resultater. En av de største fallgruvene er å utføre tiltak som ikke er i tråd med innbyggernes utfordringer og behov. Tiltak som går på sosial og grønn bærekraft er ofte veldig avhengige av at folk har et eierskap både til selve tiltakene og bruken for at de skal bli suksessfulle. I dette blir sosial kapital, det vil si innbyggernes evne til å være med å ta og påvirke beslutninger vesentlig. For å styrke den sosiale kapitalen i et lokalsamfunn er det viktig at innbyggerne på individuelt og kollektivt nivå er bevisste om hvilke utfordringer de har og hva de ønsker av utviklingen. I tillegg må de ha en forbindelse til beslutningstakerne for at utviklingen faktisk skal være i tråd med innbyggernes behov.

Hillevåg omtales som et område med demokratisk underskudd, samtidig som de skårer lavt på levekårsundersøkelsen. Det har derfor vært et uttalt ønske fra kommunen å undersøke hvordan samfunnet kan mobilisere slik at de fremover i større grad kan være med å påvirke og drive utviklingen, i tillegg til å teste velkjente plantiltak tilpasset den lokale sosiokulturelle og fysiske konteksten i Hillevåg. Vi har derfor tatt med oss det teoretiske rammeverket om sosial kapital inn i analysen av datamaterialet for å undersøke og evaluere tiltak for sosial og grønn bærekraft i Hillevåg.

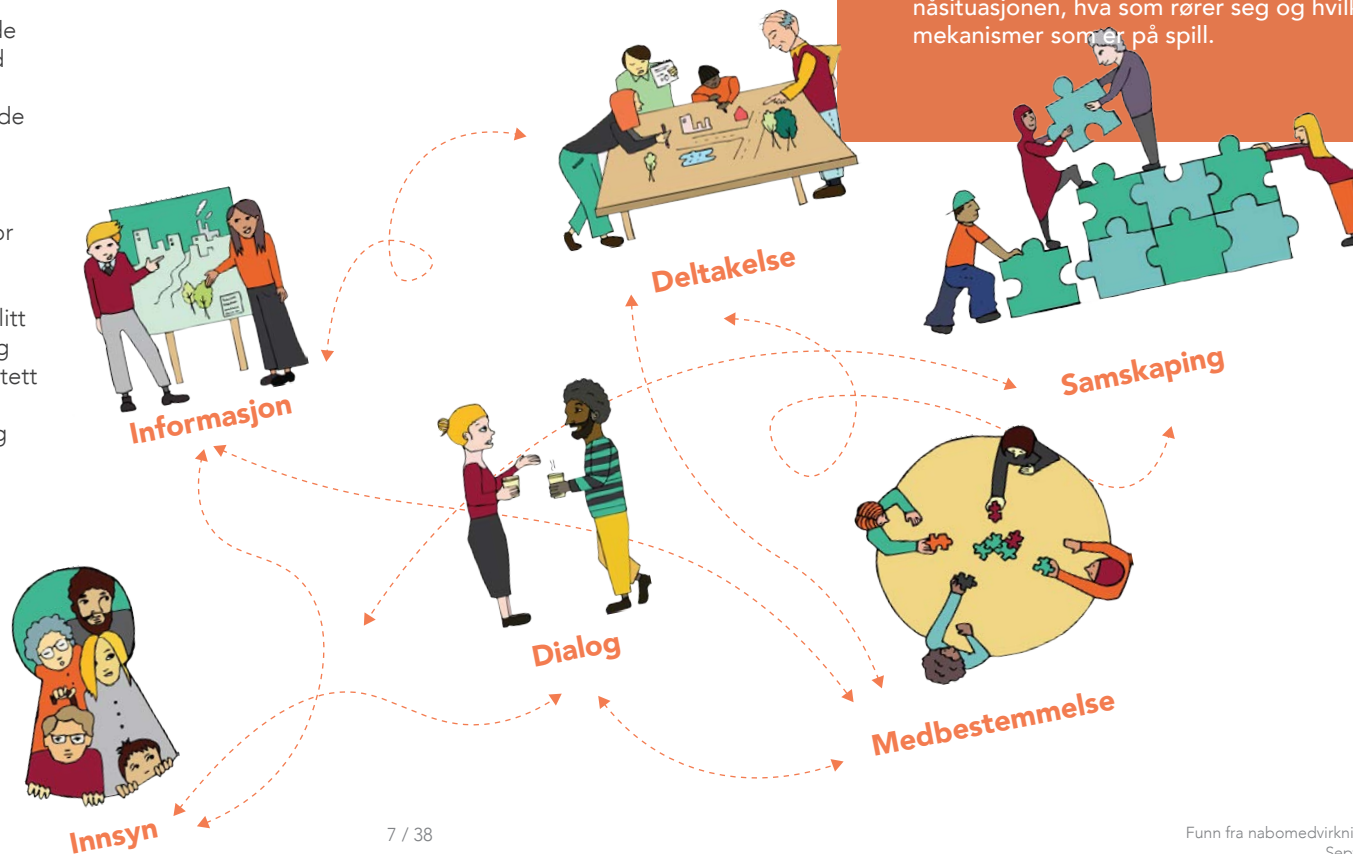

MEDVIRKNING ER EN PROSESS

Medvirkningsprosesser kan i seg selv være med å styrke lokalsamfunnets kapasitet til å delta i de formelle og uformelle stedsutviklingsprosessene. I dette prosjektet har vi gjennomført individuelle intervjuer med innbyggere for å få innsikt og gjøre innbyggerne bevisste om hvilke utfordringer de synes er viktigst, hva de ønsker og hva de kan gjøre for at beslutningene som gjøres på kommunalt nivå er mer i tråd med deres ønsker. Vi har også gjennomført kollektive intervjuer og aktiviteter som har gjort at flere innbyggere har funnet sammen og diskutert utfordringer på individ og samfunnsnivå i fellesskap. Kommunen har vært tilstede ved noen av medvirkningsaktivitetene, og det er dermed knyttet tettere bånd både vertikalt og horisontalt. Dette gir naboen et bedre utgangspunkt enn før til å påvirke de beslutningene som blir tatt.

Kommunikasjon

Mange forteller også at de har fått en bedre forståelse for hvordan planprosesser fungerer og hvilke muligheter de har til å bli hørt, inkludert det å danne velforeninger og interesseorganisasjoner. I dette ligger også at flere har blitt kjent med kommunens kommunikasjonskanaler. Samtidig som vi har jobbet mot innbyggerne har vi også arbeidet tett med kommunen og synliggjort det som er tilfelle mange steder, at det som er selvfølgelig for planmyndigheter og politikere, ikke alltid er så enkelt å forstå for folk i gata.

I Byantropologene arbeider vi ut i fra at medvirkningsprosesser består av komponentene dialog, medbestemmelse, informasjon, innsyn, samskaping og deltakelse. En prosess består som oftest av flere komponenter, og det er ikke nødvendigvis slik at en komponent er bedre enn den andre. For noen er det viktig å være med å samskape, mens andre ønsker først og fremst innsyn. Det som er viktig er at det er tilpasset folk og sted, slik at møtene og prosessen som helhet oppleves styrkende for de som deltar. For at dette skal være mulig er det avgjørende med en kvalitativ tilnærming, det vil si at vi møter folk der de er, opplever stedene sammen med dem, og i dialog kan være med å forstå utfordringsbildet.

Proessen i seg selv har en verdi når vi arbeider med å forme utviklingen av steder. Stedene og samfunnene er i kontinuerlig endring og utvikling, og vi må derfor både forstå nåsituasjonen, hva som rører seg og hvilke mekanismer som er på spill.

MÅLGRUPPER

Målgruppen for prosjektet var innbyggerne i Hillevåg, med fokus på beboerne i Køhlers vei. Det vil si at alle innbyggerne var invitert til å delta og komme med sine tanker rundt grep for området som helhet, samtidig som vi tok utgangspunkt i en mer avgrenset gruppe beboere som fikk midlertidige installasjoner i nabolaget sitt. Vi har fokusert innholdet i analysen og anbefalingene rundt innsikten som ble avdekket i Køhlers vei, noe som betyr at andre tematikker og utfordringer som gjør seg gjeldende andre steder i Hillevåg ikke er i fokus her.

Beboerne vi intervjuet i Køhlers vei er i stor grad etablerte familier med små, store eller voksne barn. Datamaterialet som bygger opp under analysen inkluderer beboere som har bodd her lenge, samt de som har flyttet til de siste årene, men ungdommer og unge voksne er ikke i særlig stor grad representert. Disse har gjerne andre behov og utfordringer. Hillevåg har karakter som et område hvor det er godt å etablere seg og være familie, derfor er ikke dette et stort problem i forhold til validiteten på funnene, men innsikt i hvordan Hillevåg er for ungdommer og unge voksne uten barn må finnes i annet datamateriale, for eksempel i funnene fra Ungt Borgerpanel. I tillegg til beboere har vi også snakket med nøkkelaktører i området. Innsikt i hvordan det er å bo på Kvalaberg, Åsen, Mariero eller andre nabolag i Hillevåg kan blant annet finnes i Beboeranalysen fra 2022 og den sosiokulturelle stedsanalysen for Hillevåg fra 2018. I denne analysen går vi i dybden i en nabolagsgate noe som nyanserer og gir dypere innsikt i utfordringene og tematikkene som avdekkes i de mer overordnede analysene. Hillevåg er et område som preges av store forskjeller. Dette prosjektet tar utgangspunkt i beboerne i Køhlersvei, og deres stedsbilde og stedsbruk. Funnene er ikke nødvendigvis repliserbare til andre nabolagsgater og bør ses i sammenheng med de overordnede funnene for Hillevåg som bydel.

Valget av Køhlers vei som case har skjedd sammen med Stavanger kommune og Pådriv. Pådriv har også være sterkt involvert i rekrutteringen og kontakten med beboerne. De holder til på Kvalaberg og har den nødvendige lokale forankringen som har vært viktig for å sikre troverdigheten og tilliten til prosjektet, samt kvalitetssikre de metodiske valgene som har blitt tatt ved oppstart og underveis i prosjektet sammen med Stavanger kommune.

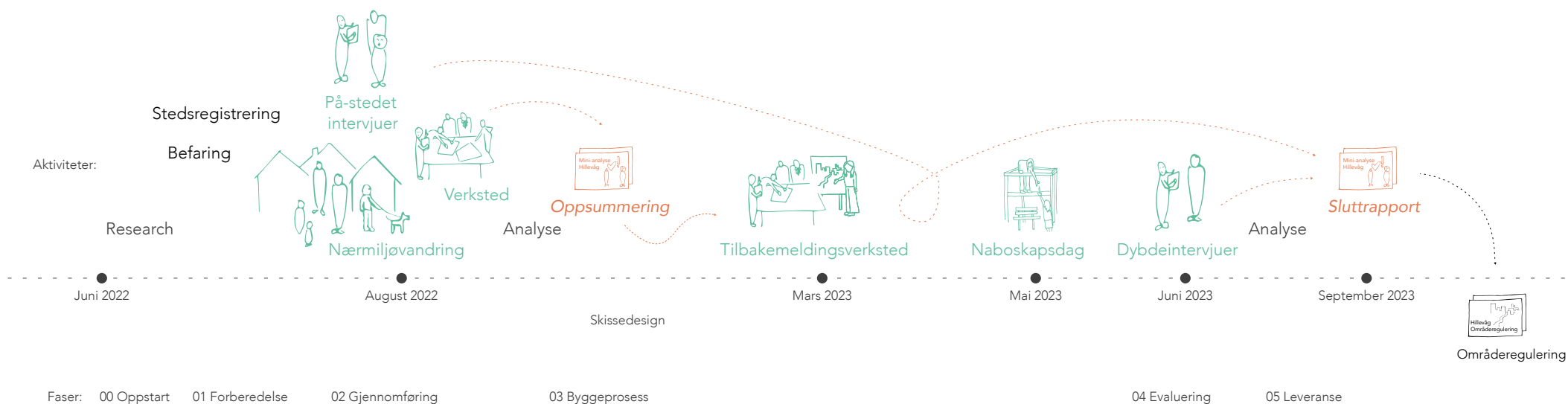
GJENNOMFØRTE AKTIVITETER

Innsiktsarbeidet startet sensommer 2022 hvor vi var på befaring med Stavanger kommune og Pådriv Stavanger, for å bli bedre kjent med de fysiske omgivelsene før vi møtte naboene. Første innsikt besto av en nærmiljøvandring med uformelle intervjuer etterfulgt av verksted med naboer.

Innsikten ble analysert og brukt til å utarbeide et design og konsept for midlertidige installasjoner som representerte og synliggjorde noen av plantiltakene som er foreslått. Naboene ble invitert tilbake til et digitalt verksted for å komme med innspill og kommentarer på de midlertidige installasjonene for å sikre at viktig innsikt ikke gikk tapt i oversettelsesarbeidet mellom tekst og tegning.

Formålet var å åpne opp for diskusjoner om tiltakene ved å gjøre de så konkrete som mulig, motsatt den abstrakte formen de har i plandokumenter. Derfor utarbeidet vi et grep bestående av tre stoppesteder, et sted for naboskapsbygging, et sted for informasjonsdeling og et sted for områdebygging. For å skape oppmerksomhet rundt prosjektet og inviterte vi Hillevåg til en naboskapsdag, med besøk av lokalpolitikere og representanter fra kommunen. På den måten brukte vi de midlertidige installasjonene til å formidle potensielle plantiltak for området og skape reaksjoner som kunne brukes i dialogen med innbyggerne i Hillevåg.

Sommeren 2023 gjennomførte vi intervjuer med innbyggere i Hillevåg, dybdeintervjuer med beboerne i Køhlers vei og ekspertintervjuer med nøkkelaktører for å evaluere prosessen og samle opp på innsikten som var samlet inn gjennom året. Mange av beboerne i Køhlers vei hadde vi fulgt i nesten et år og de hadde gjennom prosessen satt seg inn i og gjort seg opp tanker om hvordan mange av tiltakene ville gi muligheter og konsekvenser for samfunnet. Vi har gjennom prosessen fokusert på å spørre inn til hva for et sted Hillevåg og Køhlers vei er i dag og hva som kan bygges videre på, samt hvilke ønsker de har for utviklingen og hva som burde prioriteres. Formålet var å få innsikt i deres behov og ønsker for Hillevåg, og samtidig evaluere om medvirkningsprosessen vi har vært igjennom har satt i gang noe engasjement hos innbyggerne.

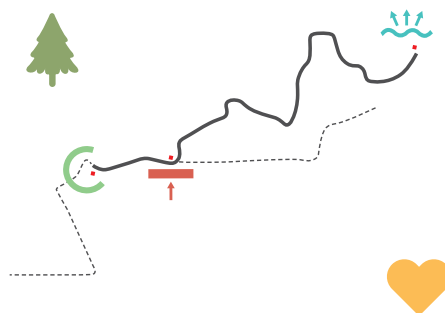
MIDLERTIDIGE INSTALLASJONER SOM METODE

I dette oppdraget har midlertidige installasjoner blitt brukt som en metode for å hente inn innsikt fra beboere i Hillevåg, og særlig i Køhlers vei. I tillegg har installasjonene hatt som intensjon å gjøre innbyggerne oppmerksomme på ulike planforslag kommunen planlegger for. Med antakelse om at installasjonene gjør planforslagene mer tilgjengelige og håndgripelige å forstå.

Fase 1: INNSIKT
September 2022

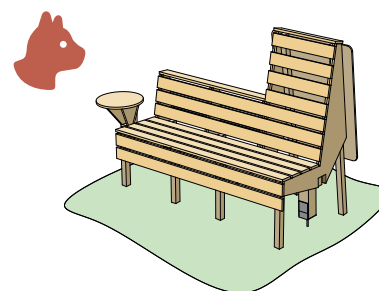
Etter befaring, nærmiljøvandring og verksted med naboer i Køhlersvei ble innsikten kodet og kategorisert. Vi fikk innsikt i deres bruk av nærområdet sitt og hele Hillevåg, bevegelsesmønstre og viktige møtepunkter. Det som særlig opptok naboene og ble tydelig som en utfordring i Hillevåg var forbindelser. Oppsummert handler det om å fysisk komme seg frem, men også en manglende bevisstgjøring av fasiliteter og muligheter som finnes i Hillevåg.

Fase 2: DESIGN
februar 2023

Med forbindelser som et mulighetsrom inn i designfasen utviklet vi et overordnet konsept for de midlertidige installasjonene. Dette innebar en rute som skal gjennomføres til fots eller på sykkel, for å synliggjøre dagens forbindelser. På denne ruten foreslo vi tre stoppesteder med ulik funksjon for innbyggerne og oppdraget. Det overordnede konseptet og designet av installasjonene ble presentert til en gruppe naboer i Køhlersvei på et digitalt tilbakemeldingsverksted.

Under vises prosessen med å utvikle et konsept og design for de midlertidige installasjonene. For mer detaljert beskrivelse og hvordan denne metoden har blitt brukt i oppdraget kommer frem i vedlegget til denne rapporten.

Fase 3: BYGGING
april 2023

Med tilbakemeldinger fra naboene gjorde vi noen design iterasjoner og ferdigstilte konseptet. Hver installasjon ble tegnet ut og siden bygget av to profesjonelle. Installasjonene var designet på en slik måte at noen deler kunne gjøres klar på forhånd, mens andre deler måtte tilpasses og bygges på stedet. Hadde det vært tid til det i oppdraget kunne naboer blitt involvert i selve byggingen av installasjonene, som gir brukerne et større eierskap til prosjektet og tilhørighet til objektene når de tar dem i bruk.

Fase 4: REALISERING
mai 2023

Når installasjonene sto ferdig gjennomførte vi et arrangement for naboene i Hillevåg, kalt naboskapsdag. Vi introduserte konseptet for installasjonene og hvorfor dette ble gjort. For å involvere naboene noe i skapelsen av installasjonene malte de symboler av Hillevåg, som hadde blitt utviklet med noen naboer i forkant. Dette ble etterfulgt av å gjennomføre ruten, og naboene kunne feste symbolene både på installasjonene og langs ruten. Samtidig fikk vi umiddelbare reaksjoner på installasjonene og planforslagene de representerte.

EKSISTERENDE KUNNSKAPSGRUNNLAG

Hillevåg - En sosiokulturell stedsanalyse, 2018

Det er tidligere gjennomført flere undersøkelser i området som belyser de sosiale forholdene i Hillevåg. Funnene fra dokumentene er brukt for å utarbeide prosjektdesignet til nabomedvirkningen og har påvirket hvilke tematikker det er spurt inn til. I tillegg har funnene blitt brukt til å se funnene fra nabomedvirkningen opp mot funnene fra medvirkningen på områdenivå, både for å kvalitetssikre, nyansere og kontrastere funnene. Det har vært viktig for å utarbeide gode anbefalinger for den videre prosessen. Her er derfor en oversikt over de viktigste dokumentene og funnene som er brukt i dette prosjektet, og som vi mener er viktig å se i sammenheng med denne rapporten.

Den sosiokulturelle stedsanalysen er et omfattende dokument som bygger på data fra 53 intervjuer, over 50 kart og 60 feltsamtaler. I dokumentet beskrives bruken av steder, hvordan innbyggerne betrakter bydelen samt hvem som har interesse i utviklingen. Rapporten utgjør et godt grunnlag for videre medvirkning, og skal ikke ses på som et endelig medvirkningsinnspill.

Mange beskriver Hillevåg som stigmatisert, men understreker at de ikke er enige i dette. Hillevåg beskrives som en bydel er et godt sted å bo og som har alt, inkludert mange spennende næringer - og kjennetegnes av sin industrihistorie og arbeiderklasseidentitet. Samtidig beskriver de eldre at Hillevåg var et lappeteppes av funksjoner og bedrifter med tilhørende små fellesskaper.

Hillevåg beskrives som fragmentert med mange bydeler med ulike karakteristikk. En av de viktige strukturene og barrierene i bydelen er Hillevågsveien som deler bydelen i "oppe" og "nede". Den har ikke alltid vært en barriere, og før hadde den i større grad funksjon som samlingssted og handlegate. I dag foregår det meste av sosialiseringen rundt barnas aktivitet, og selv om de voksne kjenner hverandre savner de gode møtesteder. Torget var et prosjekt flere engasjerte seg i for å skape bedre møteplasser, men en av tilbakemeldingene på medvirkningen er at mulighetsrommet var for lite til at de fikk gjennom sine ønsker og behov. Flere forteller at de opplevde prosessen som dårlig, som at beslutningene blir tatt langt unna, at innbyggerne ikke er godt nok involvert i satsinger og tiltak. Det beskrives at utfordringene er sammensatte, og at derfor er medvirkning spesielt viktig.

Spørreundersøkelse, 2020

Spørreundersøkelsen er gjennomført i forbindelse med områdereguleringen av Hillevåg, og stiller spørsmål som skal være med å sette retning for hvordan Hillevåg skal utvikle seg de neste årene.

Folk ønsker generelt at de forbindelsene de bruker skal bli grønnere, og ønsker å gjøre Hillevåg mer fotgjengervennlig, noe som antas å henge sammen med at størstedelen av Hillevågsbeboerne går når de skal bevege seg rundt i bydelen.

Folk trekker frem Vannassen og Gandsfjordruta som steder de liker godt, og ønsker mer servering, aktivitet og plasser å sitte i grønne omgivelser for gjøre møteplassene mer attraktive. Langs Gandsfjordruta ligger Esso-tomten i Hamnevik som har vært et fokus i spørreundersøkelsen. Innbyggerne ønsker seg her bademuligheter, park, trær, sitteplasser og aktiviteter som gjør stedet tilgjengelig for alle aldre. Forbindelser mellom Gandsfjordruta, boligområdene og Vannassen trekkes frem som forbindelser som mangler eller bør forbedres.

Beboeranalysen, 2022

I forbindelse med bomiljøprosjektet ble det gjennomført en beboeranalyse hvor åtte innbyggere i bydelen ble intervjuet om hvordan det var å bo i Hillevåg. Hovedfunnene er samlet i en rapport som ble utgitt i 2022.

I oppsamlingen beskrives Hillevåg som et godt sted å bo med det meste man trenger i hverdagen, og forteller at de foretrekker å gå eller sykle. De som intervjues synes at fordelene med funksjonsmiksen er mange, men trekker frem biltrafikk som en ulempe fordi mange kjører inn og ut av bydelen i forbindelse med jobb. Noen av beboerne forteller at det er viktig med bufferzoner når der er flere funksjoner i et område, og plages selv med støy fra jernbanen og vaskeanlegget til Bane Nor.

I oppsamlingen med hovedfunn beskrives et generasjonsskifte hvor mange nye barnefamilier flytter til bydelen fordi her har de fått muligheten til å eie enebolig med hage. De har ikke nødvendigvis et forhold til bydelen fra før, men beskriver likevel at de er stolte Hillevågsbeboere, og uttaler at det er viktig å inkludere nye naboer bedre i nabolaget ved å etablere nabolagsforeninger, velforeninger og introduksjonsmøter. De trekker frem at det er lettere å bli kjent med småbarnsfamilier med hage fordi da kan man møtes ute, og det foreslås å etablere flere minimøtesteder med sitteplasser utendørs.

Innbyggerne som intervjues er spente på hva som skjer med Esso-tomten i Hamnevik og savner flere og bedre tilganger til sjøen med bademuligheter og kafétilbud.

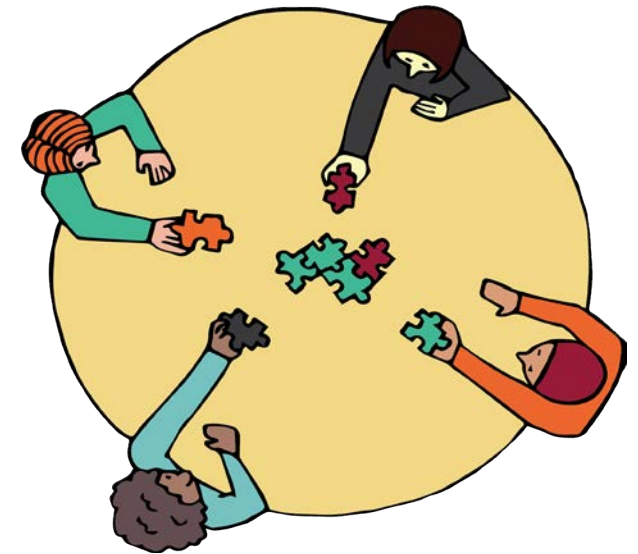
Ungt Borgerpanel, 2022

I Køhlers vei bor det per i dag ikke særlig mange ungdommer, det er derfor en gruppe som ikke er representert i datamaterialet vårt. Det bor derimot mange barn i gata, og det er derfor viktig med tiltak som også henvender seg til ungdommer for å planlegge for et godt nabolag hvor man kan bo og trives gjennom flere livsfaser. Vi har derfor oppsummert de viktigste anbefalingene fra ungdomspanelet som ble gjennomført i 2021, og utgitt i 2022. 22 ungdommer i Hillevåg fikk i dette prosjektet i oppgave å finne ut hvordan man kunne skape et trygt og attraktivt nabolag.

Ungdommene er tydelige på at de ønsker å ha en stemme i nabolaget, og anbefaler kommunen å legge til rette for mer medvirkning. De spør også hvordan man kan få flere representanter i kommunestyret?

Ungdommene etterlyser mer informasjon om hvordan man kan ta vare på grøntområder og nærmiljøet, blant annet gjennom flere dugnader som også har sosialt innhold. Dette kan ses i sammenheng med at de ønsker seg flere arbeidsplasser for ungdom i bydelen.

Mindre asfalt og mer grønt i form av blomster, trær og gress hvor unge og eldre, fugler og insekter kan være. Generelt ønsker ungdommene seg flere møteplasser som er skjermet, med tak og som føles trygge.

FUNN

ET UJÅLETE STED MED MANGE KVALITETER

Hillevåg blir beskrevet som et sted som har alt. Innbyggerne har det de trenger i gangavstand, og ligger tett på både natur og by. Dette er i overensstemmelse med tidligere rapporter, som den sosiokulturelle stedsanalysen fra 2018 og beboeranalysen fra 2022. Flere innbyggere forteller at de synes det er fint at Hillevåg har beholdt sitt litt upolerte uttrykk og er glade for at det fremdeles finnes verksteder og andre former for aktive fasader istedenfor butikker og caféer. «Hillevåg har vokst sakte.» beskriver en eldre innbygger som har bodd her hele sitt liv.

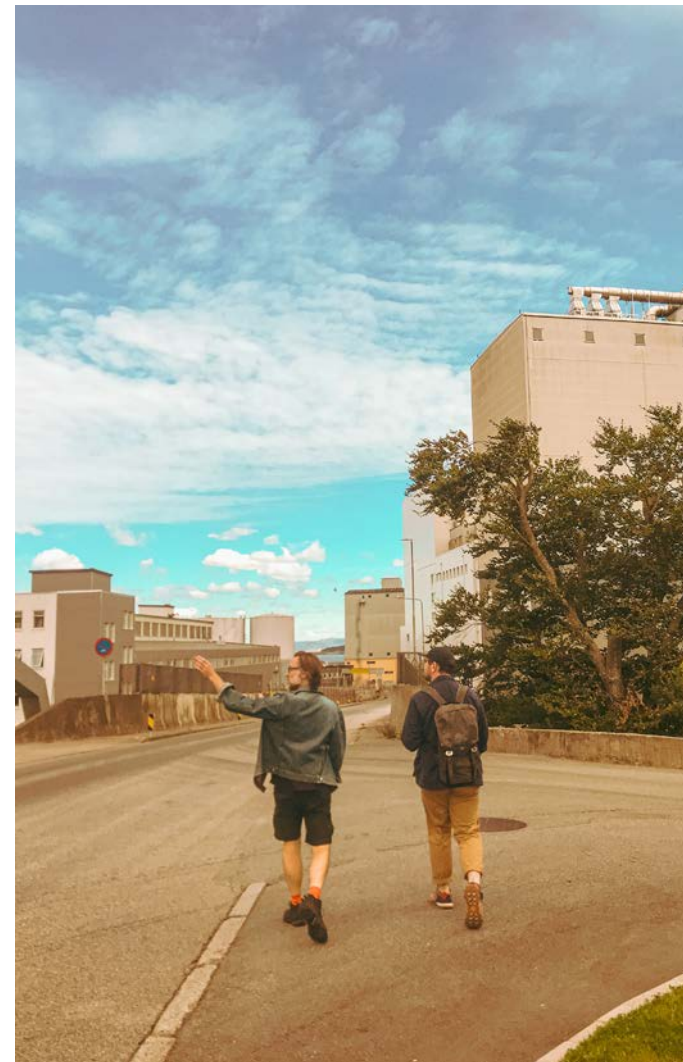
Hillevåg er et sted med stort mangfold, på godt og vondt og har skåret lavt på levekårsundersøkelser de siste årene. Naboene i Køhlers vei synes at levekårsundersøkelsen har satt dype spor, og føler at Hillevåg er et sted som har blitt mer stigmatisert som følge av denne. En av naboene sier at hun ble overrasket over at det var så dårlig, og lurte på om det er på grunn av innvandring. Innbyggerne forteller at de ikke tenker det er noe negativt med innvandring i seg selv, men at det er en mangel på voksenopplæring, jobbsøking og språkutfordringer som de tror kan være med å påvirke hvorfor Hillevåg skårer så lavt. En annen innbygger som bor på Kvalaberget, det området som kommer dårligst ut, forteller at tallene ikke alltid forteller hele sannheten. Han forteller at det ut i fra tallene fremsto som at Kvalaberget hadde veldig mye kriminalitet, men at det i virkeligheten var flere hendelser med samme offer og overfallsmann.

En av beboerne i 50-årene forteller at mange av dem han vokste opp sammen med har flyttet vekk og ikke kommet tilbake. Samtidig som de middelaldrende forteller at deres generasjon på mange måter har forsvunnet fra Hillevåg, forteller de også at de opplever at Hillevåg blir stadig mer populært. Flere av barnefamiliene sier at de flyttet til Hillevåg i etableringsfasen fordi de fant et hus de ville ha til

en pris som var å betale. Mange har kommet fra leiligheter i byen og setter pris på det de beskriver som barnevennlige områder med lekeplasser, hyggelige naboer og attraktive grøntområder. Flere av barnefamiliene i Køhlersvei har ikke vokst opp i Hillevåg, men valgte å bosette seg her fordi de så mange av kvalitetene som også finnes på Storhaug og Våland, men her var boligprisene lavere.

Hillevåg blir beskrevet som et ujålete sted med mange kvaliteter hvor det skjer veldig mye, men dette gir også flere utfordringer, spesielt med tanke på å mobilisere beboerne og synliggjøre behov og ønsker i spørsmål som gjelder utviklingen i Hillevåg opp mot andre bydeler i kommunen.

På kartet på neste side kan du gå på oppdagelse i hva innbyggerne som deltok i første del av innsiktsarbeidet høsten 2022 ser på som kvaliteter og utfordringer med Hillevåg.

NABOENES BLIKK PÅ HILLEVÅG I DAG

Naboene forteller om en stor tilhørighet til Hillevåg, selv om de ikke har vokst opp her. De er stolte av skolen, Jarlabanen, bryggeriene, initiativene rundt Pådrivhuset og å være en del av et inkluderende samfunn. De føler seg hjemme i det de beskriver som en blandet bydel med industri, natur og nabolag og ønsker ikke at bydelen skal bli for striglet med kafeliv.

Enige Uenige

Her bor eg!

Dette e et godt sted å vær!

Møtested - her møte eg ofte folk

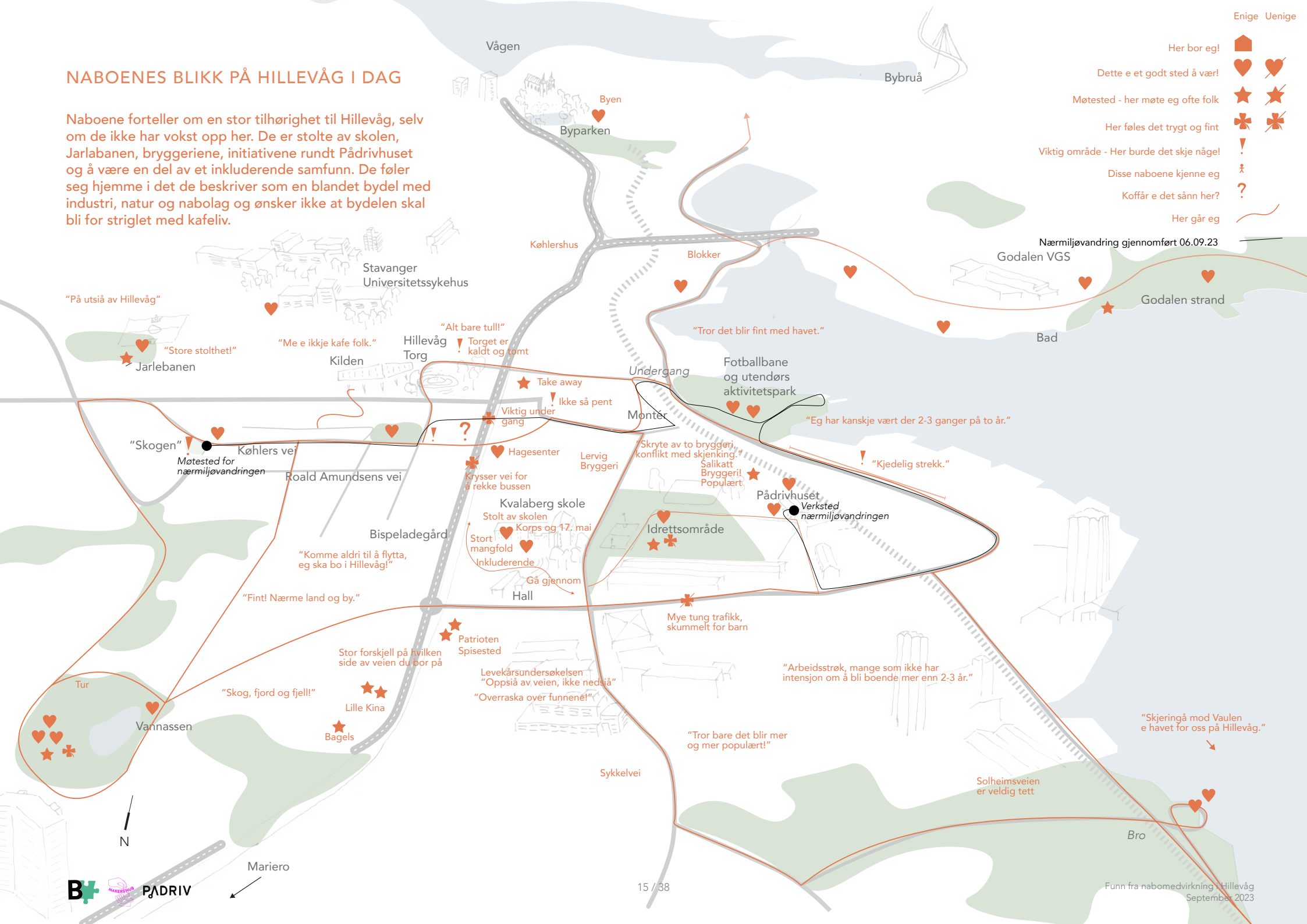
Her føles det trygt og fint

Viktig område - Her burde det skje någe!

Disse naboene kjenne eg

Koffår e det sånn her?

Her går eg

Nærmiljøvandring gjennomført 06.09.23

"På utsia av Hillevåg"

"Store stolthet!"

"Me e ikkje kafe folk."

"Alt bare tull!"
Torget er kaldt og tomt

"Tror det blir fint med havet."

"Skogen"

Møtested for nærmiljøvandringen

"Ikke så pent"
Viktig undergang

"Eg har kanskje vært der 2-3 ganger på to år."

"Kjedelig strekk."

"Komme aldri til å flytta, eg ska bo i Hillevåg!"

Stolt av skolen
Korps og 17. mai
Stort mangfold
Inkluderende

Skryte av to bryggeri, konflikt med skjenking.
Salikatt
Bryggeri!
Populært

"Fint! Nærme land og by."

Mye tung trafikk, skummelt for barn

"Arbeidsstrøk, mange som ikke har intensjon om å bli boende mer enn 2-3 år."

"Skog, fjord og fjell!"

Stor forskjell på hvilken side av veien du bor på

Levekårsundersøkelsen
"Oppsja av veien, ikke nedsjå"
"Overraska over funnene!"

"Skjeringå mod Vaulen e havet for oss på Hillevåg."

"Tror bare det blir mer og mer populært!"

Solheimsveien er veldig tett

ESSO-TOMTEN I HAMNEVIKA

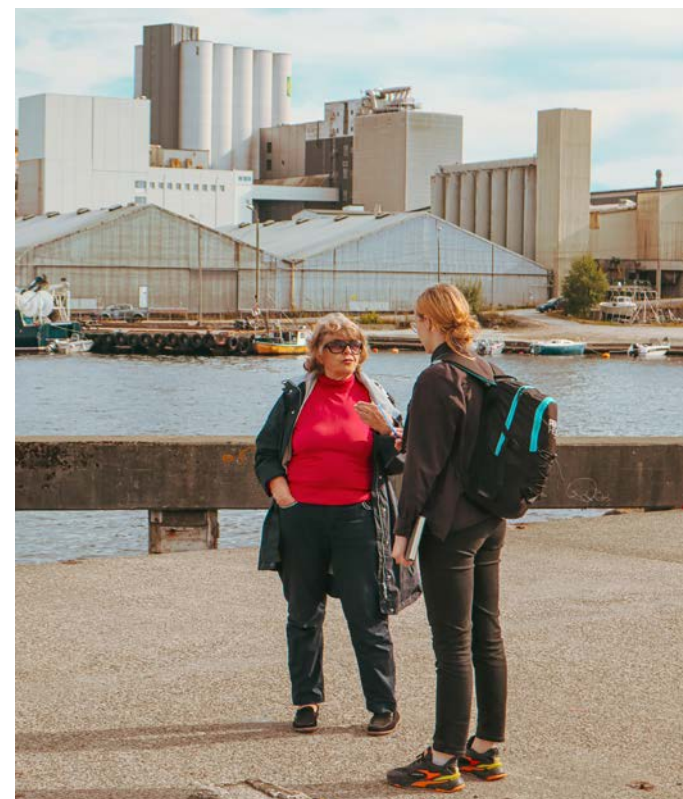
Hillevåg har kystlinje med utsikt til fjord og fjell. Kystlinjen har historisk sett vært brukt til industriformål. De senere årene har noen av områdene blitt bygget ut til boligformål, og nå er det en tomt igjen som kommunen ønsker å utvikle til et rekreativt område for innbyggerne. Denne tomten kalles Esso-tomten eller Hamnevikka, og var en del av undersøkelsesområdet. En av naboene forteller at hun har arbeidet nede på Esso-tomten. Hennes forhold til sjøen og stedet beskriver den endringen mange av kystbyene har sett, med kystlinje som transformeres fra arbeidsplass og industri til rekreative områder. Hun forteller at hun er "Ovrraska over kor fint det kan verr der, for meg har det alltid vært en arbeidsplass.". Tidligere undersøkelser har avdekket at mange av innbyggerne ikke bruker kysten, eller er klare over at de har kystlinje, men flere innbyggere forteller nå om en økt bevissthet rundt de blå-grønne rekreative områdene i Hillevåg. Naboene prater ivrig om at de må bruke kysten og sjøen mer, og uttrykker litt oppgitt at "Vannet er jo veldig nærme." når vi går nedover den litt utilgjengelige stien på Esso-tomten. Flere nevner at de har veldig lyst på en enklere tilgang til havet, og at de har begynt å bruke sjøen andre steder i kommunen mer, spesielt under nedstenging og pandemien. En eldre nabo som har vokst opp i Hillevåg forteller at da han var barn badet de nede i området på og rundt Esso-tomten og båthavnen. Det var ikke likefrem tilgjengelig dengang heller og han forteller at de måtte passere et gjerde og to, men det var her i Hillevåg innbyggerne badet.

Esso-tomten beskrives som et merkelig sted som det er litt vanskelig å forstå hva er, med natur og industrikonstruksjoner i tillegg til det nye sportsområdet. Det oppleves i dag ikke særlig inviterende, blant annet på grunn av metallveggene rundt sportsområdet som oppleves som brutal og tett. Den nærmeste naboen er båthavnen, noe mange synes er positivt, men inntrykket

er at området brukes mest av eldre menn til å drikke en øl. Båthavnen trenger et løft synes naboene, og opplever det som et lukket område for medlemmer av båtforeningen. En av naboene ønsker båt plass her, men har ikke kommet i kontakt.

I forbindelse med utbygging av Esso-tomten, legger naboene vekt på at det må være lett tilgjengelig, oppfordre til sosiale møter og være tilgjengelig hele året. Det er en bra beliggenhet med mye sol, men her er det mye vær så det må ikke bare være et sted man kan oppholde seg i finvær. Storm kan også være underholdende, og er utkikkspunkt for eksempel, trenger ikke bare være tilgjengelig når det er klarvær og god sikt. Naboene ønsker at det skal være et trivelig sted å være, noe som betyr at det må oppleves trygt, tilrettelagt, lov å grille, og ta et bad. En nabo ønsker at stedet kan være soneinndelt tilpasset ulike grupper, og en annen nabo foreslår et lite bygg med servering/kafé - bryggen bar. De vil gjerne ha en badestrand, slik man i dag bruker Vaulen. Naboene ønsker med andre ord bedre tilgang til Esso-tomten - ved at den tilrettelegges til park, strand, fiske, og ønsker seg en tilrettelagt gangvei langs sjøen. Noen foreslår å opprette en badstue. Betongkaiene blir brukt av fritidsfiskere, blant annet av en av naboene, men han forteller at det oppleves utrygt, både med tanke på drukningsfare og at det er lite aktivitet i området.

Esso-tomten bærer preg av sin lokasjon tett på industrien. Den karakteristiske Hillevågs-lukten er til tider mer fremtredende her enn i resten av bydelen. I tillegg er det ikke anbefalt å bade her på grunn av det forurensete grunnvannet. Dersom dette blir renset, ser flere mulighet for at betongkonstruksjonen som allerede står der gjenbrukes som et kult utgangspunkt for stupetårn og sklie. De gamle strukturene i vannet kan også brukes til å lage et sjøbad eller lignende som er i tråd med Hillevågs karakter med industrien og det litt røffe.

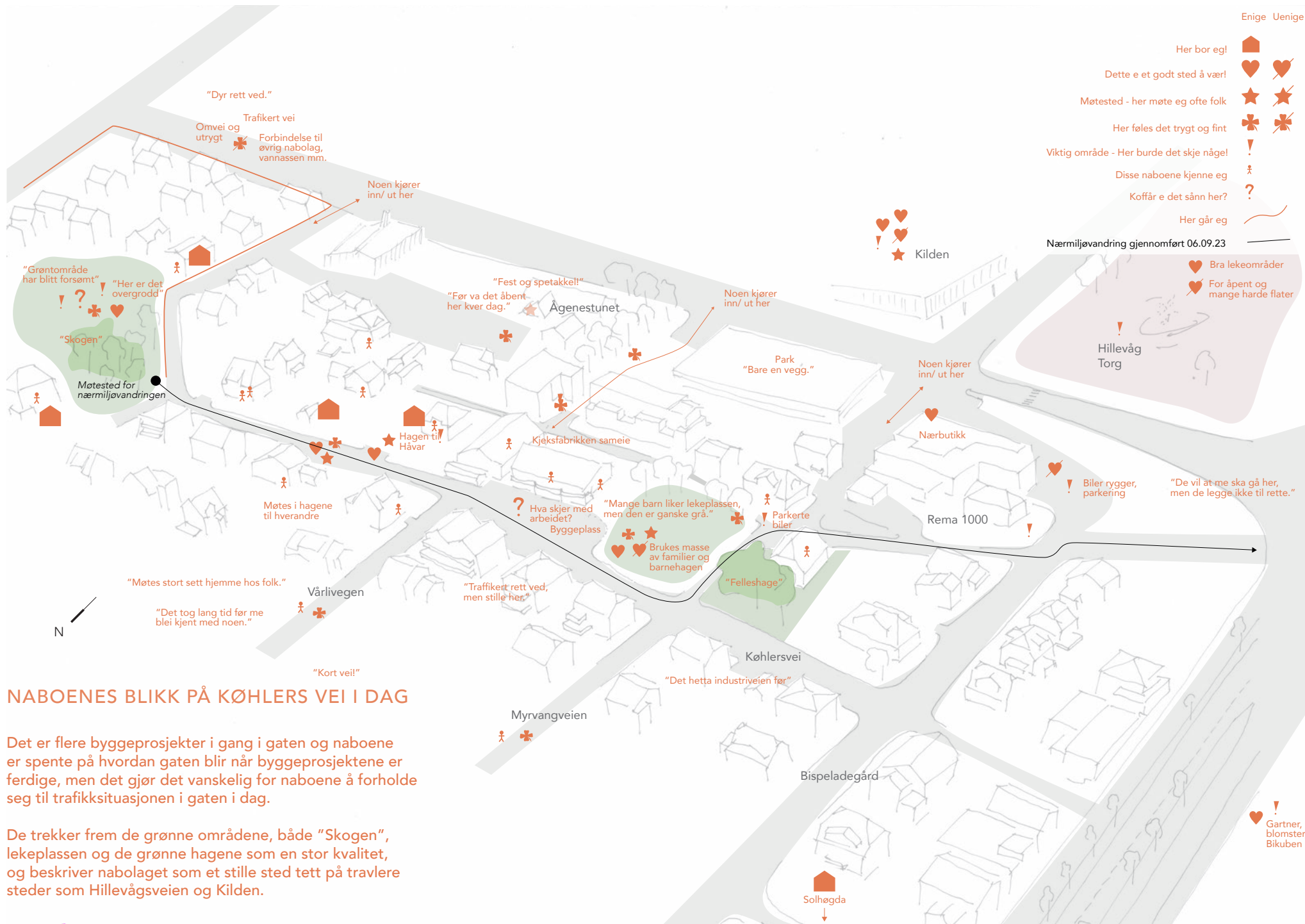
KØHLERS VEI EN NABOLAGSGATE MED STORT MANGFOLD OG MYE SOM SKJER

Hillevåg blir beskrevet som et ujålete sted med mange kvaliteter hvor det skjer veldig mye. Køhlers vei er, som resten av Hillevåg, preget av et stort mangfold. En av beboerne sier at det "Bor folk fra alle himmelretninger her.". Samtidig er det også stort sprik fra barn til eldre, og viktigheten av møteplasser hvor det er aktiviteter for barna, tilbud til de voksne og gode sitteplasser for de eldre er ønskelig. En nabo forteller at det "Var ikke barn her når vi flyttet inn, nå har det vært et generasjonsskifte."

Det er flere byggeprosjekter i gang i Køhlers vei. De vi snakker med er positive til at det skjer noe med Køhlers vei, "Ingenting som e kjekkere enn om det komme någe her." sier en av naboene. Flere uttaler at de oppfatter prosjektene som at området blir prioritert, og det er positivt. De som bor her er glade i området, noe som er hyppig illustrert i utsagn som "kjekt område", "Ei perla" og "Ta godt vare på", men samtidig forteller også en nabo at det er en "litt trist gate, glad for at det blir strammet opp".

På kartet på neste side kan du gå på oppdagelse i hva innbyggerne som deltok i første del av innsiktsarbeidet høsten 2022 ser på som kvaliteter og utfordringer med Hillevåg.

LEKEPLASSEN KØHLERS VEI

Lekeplassen blir av mange fremhevet som en viktig møteplass, også blant de eldre. En av de eldre beboerne forteller at barnebarna elsker lekeplassen, og springer dit med en gang de kommer på besøk.

“Lekeplassen, før var dette samlingssted fordi me gjekk ikkje i barnehagen”, om hennes egen barndom. “Spesielt for de tospråklige har det vært et fint møtepunkt” sier en av naboene og forteller at hun ikke kjenner så mange og at det hadde vært fint å samles. “Nå er det ikke samlingssted”, svarer en annen nabo til den eldre kvinnens utsagn, selv om den er flittig brukt av barn.

Flere trekker likevel lekeplassen frem som et svært positivt element i nabolaget, selv om de fleste er enige om at den trenger litt oppgradering. En annen nabo forteller at det er veldig positivt at det har kommet gatelys rundt plassen, slik at det oppleves tryggere å leke på plassen når solen har gått ned.

De er innvilget 150 000 kr til oppgradering av lekeplassen, noe som forhåpentligvis vil møte flere av behovene naboene forteller om i dag. De ønsker seg mindre stein og asfalt, mer grønt, trær og planter forteller en av naboene som er med i gruppen som skal bestemme hva som skal skje på lekeplassen. En annen nabo ønsker seg bysykler så beboerne enda enklere kunne brukt sykkel mellom a til b. Det er også et ønske om å åpne lekeplassen opp slike at den i større grad blir en del av gaten, noe som også kunne vært med å støtte opp under et mer aktivt gateliv. Naboene synes det er vanskelig å ta stilling til dette fordi det er mye arbeid i gaten, men ser for seg at den nye veien med mindre parkering og forhåpentligvis mindre trafikk gjør dette mulig. Naboene er enige om at lekeplassen har et stort potensiale for igjen å bli en møteplass på tvers av generasjoner som kan bidra til en mer livlig, sosial gate.

DET FELLES GRØNNE

Det er et stort ønske blant beboerne å få mer grønt i nærmiljøet. De setter pris på at det er store, grønne hager med trær som de kan se og oppleve mens de sitter i sin egen hage og går gjennom gata. De vil gjerne ha mer, og ser frem til at det kommer gatetrær i forbindelse med veiarbeidet, opparbeidelsen av en liten park i gaten foran borettslaget og mer grønt på lekeplassen.

Øverst i veien, der hvor Køhlers vei gjør en liten sving, ligger et lite, grønt friområde som ble kalt "Skogen" av de som har vokst opp her i gata. Området virker litt glemt og overgrodd, men naboene forteller at her har det vært mye liv. En av naboene beskriver at "Datteren vår elsket å leke i det grønne, gjemme seg i gresset, og se på de som gikk forbi."

Naboene mener at dette er et viktig sted i Køhlers vei, og har et sterkt ønske om at det igjen skal bli en del av gaten og nabolaget - både som oppholdssted og gjennomgang. Det trenger ikke bli en park eller være veldig programmert, sier en av naboene. Det er en kvalitet at det er et grønt sted man kan gå gjennom og leke fritt, samtidig som det er det perfekte startstedet for aking om vinteren. Når du starter på toppen med friområdet får du god fart nedover den slake helningen i Køhlers vei.

Naboene ønsker seg en gate hvor det er plass til mennesker i grønne omgivelser. De er spente på hvordan det blir når arbeidet med veien er ferdig, men er positive til at det blir mindre biler i gata - selv om de ikke synes det skal være helt bilfritt.

“ALT” DU TRENGE

Noe av det innbyggerne i Køhlers vei setter størst pris på er at det er kort vei til det meste. De har “alt” de trenger i gangavstand. De har fine turruter rundt Vannassen, og møtes gjerne med venner eller gjør sosiale ting her. Det er heller ikke langt til Stavanger sentrum og Våland, og det er her de drar for å oppsøke bylivet med kaféer. Mange bruker spisestedene i Hillevåg, men de som oftest tar med seg maten hjem, men forbinder stedene med menneskemøter, feiring og sosiale settinger. De eldre forteller at Skipper Worse og kommunen har et festlokale i området på Ågenestunet . Dette er mye brukt til “...fest og spetakkel!” sier en av naboene med et smil. “Eldre kunne gå der å spise lunsjen, men det er det slutt på.” forteller en annen. De naboene som har tatt dette tilbudet i bruk forteller at huset var et sosialt hus med flere åpne og finansierte tilbud. I dag er det først og fremst Pubben Patrioten og Bryggeriene Salikatten og Lervig som trekkes frem som møteplasser i forbindelse med festlige lag. Naboene er stolte over at de har flere bryggerier, samtidig som de forteller at de kun bruker bryggeriene en sjelden gang fordi de har små barn eller er eldre. Kilden blir trukket frem som et sted man møter folk av både yngre og eldre, selv om det ikke nødvendigvis er planlagt. Flere forteller at de savner et møtested i sentrum med grønne overflater, kafeer og serveringsmuligheter, hvor det er attraktivt å være for både barn og voksne. Mange hadde håpet at torget skulle bli dette møtestedet, men istedenfor har resultatet av renoveringen vært en skuffelse for mange, selv om de synes de siste oppgraderingene med nye klatrestativer og lekeplass som åpnet våren 2022 har blitt bra og bruker dette mer som møteplass i dag enn de gjorde før. Naboene er ikke bare skuffet over selve utformingen av torget, men også over at ikke ankomstsituasjonene er bedre, og synes det er flere uoversiktelige gatestrekninger, vei kryss og uattraktive underganger som må passeres for at de skal komme seg til Kilden, til tross for at det er så tett på.

Barna er omdreiningspunkt

Beboerne beskriver at behovet knyttet til møteplasser endrer seg gjennom de forskjellige livsfasene. Småbarnsfamiliene har ofte barna og deres aktiviteter som omdreiningspunkt, noe som gjør lekeplasser, skoler og fritidsaktiviteter til naturlige møtesteder. I en travel hverdag forteller de at det er vanskelig å prioritere sosiale møter, men at de synes det er viktig og gjerne skulle hatt flere møteplasser hvor man kunne se og være sammen med andre i hverdagen. Dette kommer også frem i den sosiokulturelle stedsanalysen hvor en småbarnsfar beskriver at: "Jeg tror ikke det er noe sted vi kan samles i hverdager og helg. Det er et poeng å samle folk om felles interesser. Nå samles folk kanskje mer hjemme. Da blir det klasseforskjeller." (Jonvik m.fl., 2018, s. 47).

Dette var også sentralt i utarbeidelsen av de midlertidige installasjonene. Flere pekte på at de møttes rundt barna, vi satte derfor en benk øverst i "Skogen" hvor de voksne kunne sitte mens barna lekte, men som en av naboene sier: "Du kan ikke sidde med ongar der, du dette jo rett ner." og bemerker at benkene står for tett på skråningen. Noen argumenterer også for at benkene burde stå litt mer mot nord slik at trærne ikke skygget for solen og det var bedre utsikt - eventuelt nede på terrenget i enden av veien hvor det nå er en provisorisk parkeringsplass. Naboene understreker at det er stort behov for lavterskel møteplasser. Et badeland er det mange som vil bli glade for, men det er enighet om at det ikke er det som ville hjelpe på de sosiale utfordringene, tvert imot vil det kunne føre til større forskjeller. Det er stort behov i mange minoritetsgrupper for å øke svømmeferdighetene, men det å gå i svømmehall er dyrt. En flerbrukshall på den andre siden vil være et godt tilskudd til bydelens sosiale struktur med mange muligheter for ulike aldre og sosioøkonomiske bakgrunner.

Naboskapet

En av naboene sier at det er et "Fint naboskap, men savne at me e nærmere.". En annen mener at nabolaget "Bærer preg av at folk har bodd her midlertidig.", fordi Hillevåg er et sted man har hatt råd til å kjøpe bolig, og derfor kommer det tilflyttere til området. Til tross for at mange beskriver en sterk stedstilhørighet, er det også mange som har valgt å flytte til andre bydeler når de har fått et større økonomisk råderom. De naboene vi snakker ønsker mer sosialt i gata, "Det ska verr litt liv!" sier en av naboene. Det er uttalte behov og ønsker for møteplasser, en beboer sier at "Me møtes på Kilden, isje i gatene". Et eldre ektepar tror at de hadde brukt området mer hvis det kom noe hyggelig og sosialt utenfor i gata. Kilden, lekeplassen i Køhlers vei og "Skogen" i enden av Køhlers vei trekkes av naboene frem som møteplasser, men mange har store hager og hus de trives i, og møtes helst "over hekken" eller hjemme. De stopper når folk står og arbeider i hagen eller pakker varer ut av bilen og tar en prat mens barna leker, og søker først og fremst andre møteplasser når barna skal leke eller aktiveres. Når vi går gjennom Køhlers vei i dag er det flere av hagene som omkranses av høye busker og hekker. En av naboene vi snakker med sier at de har planer om å fjerne buskene fordi de synes de er stygge og har lyst til å ha mer kontakt med det som skjer i gata. De fleste husene i gaten har egne hager, noe som gjør at gatetun må tenkes på en annen måte enn de gjør i byene hvor det er leiligheter og mangel på private hager.

Det er en sammensatt gate med naboer på forskjellig alder og mange kjenner ikke hverandre så godt. Flere av de eldre naboene mimrer tilbake og snakker om hvordan nabolagsgatene pleide å være, men som en av naboene sier: "Kan isje spole tiden tilbake, vett isje om me kan ha det sånn som på 70-tallet.". Nye møteplasser må tilpasses livet i Køhlers vei i dag, med fokus på små, lavterskel møtearenaer.

FORBINDELSER I ASFALT OG BETONG

Naboene er opptatt av at det er mange stedskvaliteter i Hillevåg, men mye er utilgjengelig på grunn av dårlige forbindelser generelt, både til Kilden, Vannassen og mot sjøen. En følge av dette er lite bevissthet om hva som finnes tett på, som for eksempel Esso-tomten i Hamnevik (se s. 16).

Hverdagsmobilitet

Hillevågs sentrale plassering, og beskrivelse av et sted som har alt de trenger av butikker og tilbud i nærmiljøet, er med å gjøre det til et sted hvor det å bevege seg til fots, med sykkel eller med kollektiv er et godt alternativ som mange av beboerne vi snakker med velger fremfor bilen. Samtidig er det flere som beskriver trafikkfarlige situasjoner. Et av de største problemene er mangel på overgangsfelt over Hillevågsveien. En nabo beskriver at "Det tilrettelegges for busser, men isje kossen folk komme seg til stoppene." noe som ofte fører til at folk springer over den trafikkerte hovedveien for å rekke bussen, istedenfor å bruke undergangene. Det er ingen overgangsfelt på Hillevågsveien, men det er flere steder hvor det kan se ut som at det er tilrettelagt for å gå over veien med sluser i gjerdene.

Trafikksituasjonen rundt Rema 1000 trekkes også frem av flere fordi området oppleves som trafikkfarlig for både barn og voksne. Gode fotgjengerforhold, belysning og usikker situasjon i gaten på grunn av fjernparkering og mye rygging går igjen når vi snakker om trygghet og trafikksikkerhet.

Det er mange barnefamilier som bor i Hillevåg, og derfor er trygge skoleveier en prioritet for mange, og mange er glade for at det kommer en ny undergang under Sandvikveien slik at skoleveien mellom Mariero og Kvaleberg skole blir tryggere. Dette gjelder også i boligområdene, og både

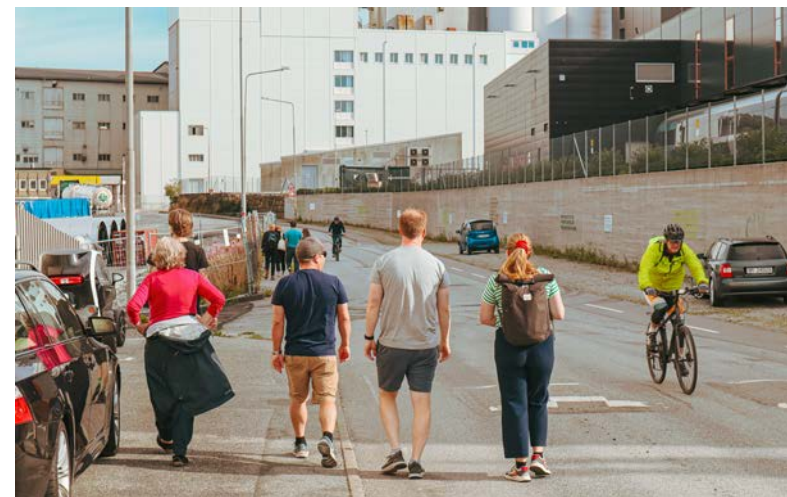
eldre og yngre vi snakker med trekker frem at det skal være trygt og godt for barn. Noen mener derfor at det ikke bør være biltrafikk i Køhlers vei og nabogatene, og sier at det er "Fint at det isje kan kjørast". Et fåtall er uenige i at det skal være bilfritt og forteller at en av tingene de satte pris på med gaten var at den var bred og god å kjøre på.

Biltrafikk i Køhlers vei

Gateparkeringen trekkes frem som en utfordring av naboene. Det har vært et problem at folk setter igjen biler i gaten, gjerne uten skilt. En av naboene har tett kontakt med kommunen og gir beskjed til dem når dette skjer slik at de kan fjerne dem. Naboene opplever det som forsøpling av gaten at folk setter igjen gjenstander, slik som biler. Det har vært mye fjernparkering i Køhlers vei, og dette er en av de tingene kommunen arbeider med å fjerne. Dette er spesielt et problem utenfor lekeplassen og opp mot "Skogen". Det ble satt opp steiner for mange år siden ved "Skogen" for å beskytte grøntområdet, men disse har blitt flyttet ut og inn slik at folk kan sette bilene sine der. I forbindelse med utarbeidelsen av ny veiprofil i Køhlers vei, er naboene redde for at bilene ikke forsvinner, men heller blir flyttet opp på dette grøntområdene.

Tilgangen fra Køhlers vei til sjø og grønt

Det er mange barrierer i form av vei og tog for gående og syklende i Hillevåg som ønsker å bevege seg i øst-vest aksene fra de store grønne naturområdene i vest, til sjøen med utsikt mot fjord og fjell i øst. Vannassen blir beskrevet som ganske tilgjengelig, blant annet fordi barna er vant med å være her og bruke området i forbindelse med barnehage og skole. Forbindelsen til sjøen derimot beskrives som veldig dårlig av naboene i Køhlers vei. De opplever at sjøen ligger langt vekk på grunn av alle barrierene og mangelen på gode forbindelser. Dette er en problemstilling som går igjen i store deler av Hillevåg. I den sosiokulturelle analysen

fra 2018 blir forbindelsen til sjøen beskrevet som svært begrenset og mange av barna forteller at de ikke vet at de bor tett på kysten (UIS, 2018: 64). Når vi snakker med beboerne i Køhlers vei virker det som at de er mer bevisste om nærheten til kysten og sjøen og ønsker at det skal skje noe - selv om de ikke opplever at det er et bra tilbud til dem i dag. En av beboerne forteller at hun har startet å ta barna med ned til sjøkanten, og går gjerne en omvei på vei hjem fra skole og barnehage for å vise kysten til ungene, til tross for at det er dårlig tilrettelagt for gående og spesielt barnevogner.

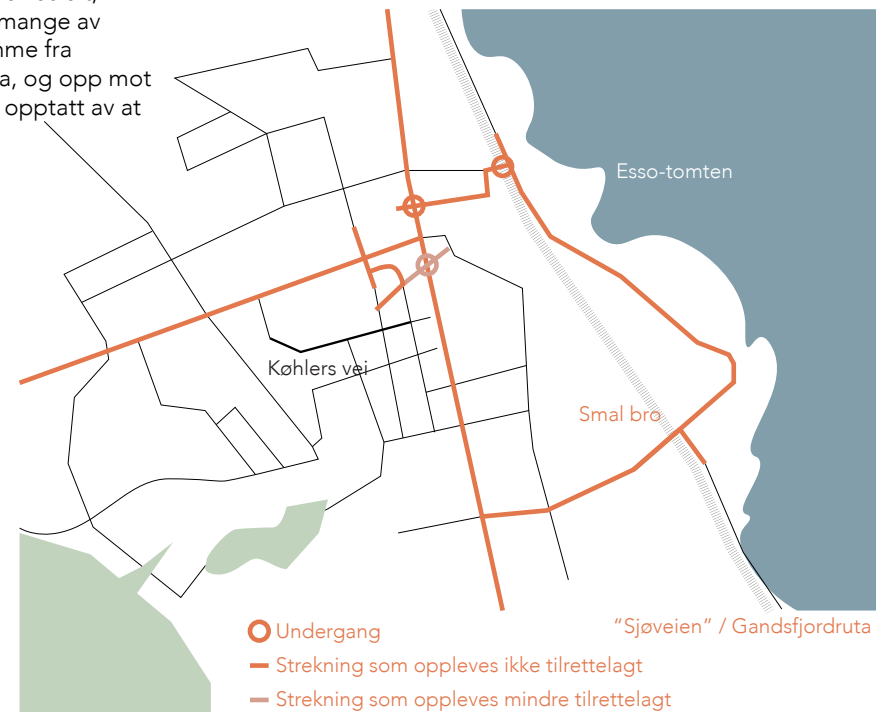
Forbindelsen(e) mellom nabolag og friluftsområdene er noen av de viktigste forbindelsene for innbyggerne i Hillevåg når de skal bevege seg i hverdagen. Naboene forteller at de synes det er synd at turen i seg selv ikke er grønnere og mer opplevelsesrik for fotgjengere. Det er fint når man kommer frem, men på veien er det betong og asfalt som dominerer, og veien går ofte gjennom underganger som oppleves utrygge med dårlig belysning og manglende veideling som sikrer trygg gjennomgang for syklister og fotgjengere.

Forbindelsen langs kysten

Langs kysten i Hillevåg går det i dag en smal vei som er en del av Gandsfjordruta. Strekningen går fra Sandvikveien over i Consul Sigval Bergesens vei, og kalles ofte Sjøveien av innbyggerne (se kart s. 25). Mens det er havnepromenader i Paradis, Mariero og Hinna, er det et lengre stykke i Hillevåg, fra broen i Mariero til utbyggingen Konsulens brygge som er lite tilrettelagt for fotgjengere og syklister, selv om det er en av de mest brukte sykkelrutene i Hillevåg. En nabo forteller at han ofte sykler forbi her på vei til jobb og videre til sykkelstien, men tenker på det som en transportvei, ikke en naturskjønn rute.

Vi går Sjøveien sammen med naboene ved flere anledninger, og de opplever strekningen som monoton, kjedelig, grå og svært trafikkfarlig. En nabo uttaler at det er så trist her, derfor går han aldri tur her. En eldre dame påpeker samtidig at hun savner flere hvilebenker. Strekningen preges av en lang betongvegg til høyre langs jernbanen. En lokal kunstgruppe har malt tekst langs veggene for å prøve å gjøre strekningen litt mer spennende, noe beboerne setter pris på, selv om det gir et midlertidig preg til strekningen.

Naboene beskriver en bydel som domineres av asfalt, betong, biler og biltrafikk. Dette er tydelig i mange av gatene og undergangene vi må gå for å komme fra Køhlersvei ned til Esso-tomten og Hamnevika, og opp mot Vannassen, og det er noe naboene er veldig opptatt av at må bli bedre.

HVORDAN GJØRE SJØEN MER TILGJENGELIG?

Det største problemet med Sjøveien er uten tvil trafikksikkerheten, og det er stor tvil blant innbyggerne til om initiativene som er planlagt fra kommunens side kommer til å fungere. Toglinjen ligger langs Sjøveien og utgjør en vesentlig barriere med få krysningspunkter. Over nedkjøringen til industriområdet er det i dag en bro med veldig smale fortau og mye tungtransport som kjører. Her er det planlagt en ny overgang for syklist, men flere av innbyggerne er skeptiske til hvordan denne kommer til å lande - altså hvordan det blir en trygg, sammenhengende rute for både gående og syklist. Undergangen ved den gamle togstasjonen er veldig smal og har et uklart trafikkbilde hvor fotgjengerne opplever at syklist og folk på sparkesykler kommer i stor fart. En av innbyggerne peker også på skiltene som markerer innsnevringen i gaten, og gjør oppmerksom på at disse er veldig skarpe og potensielt farlige for syklist. Det er ikke lengre mulig å kjøre forbi det nye byggeriet Consulens brygge, noe som har hjulpet litt på trafikksituasjonen med biltrafikk, men det er fremdeles trafikk på veien og opp gjennom undergangen. Flere av innbyggerne er skeptiske til om man vil klare å gjøre strekningen og undergangen helt bilfri og trygg for både syklist og fotgjenger.

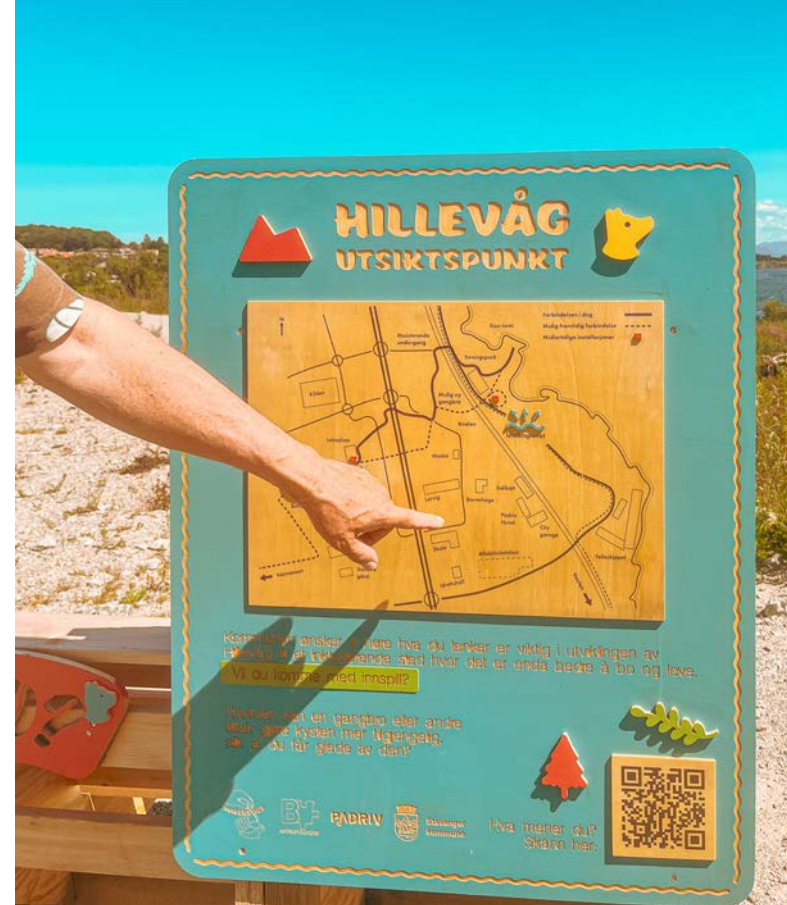
Ny gang- og sykkelbro som en investering i Hillevåg

Naboene er jevnt over positive til en gangbro over jernbanelinjen, fordi den vil gjøre sjøen mer tilgjengelig. Noen henviser til den andre gangbroen, synes den er fin og brukes når de skal til stranden eller del av en turrunde. Denne ble også satt flere hjerter på i det påfølgende verkstedet med naboene. En av naboene tror at en ny bro ville ha: "Koblet på vårt område mye mer til sjøen". De påpeker at det hadde vært fint om broen blir tilgjengelig for både gående og syklende.

Flere av naboene er usikre på om broen faktisk kommer til å bli noe av, de tviler på at det går, fordi det er en krevende

og kostbar bro å bygge. Et par nevner at de tror Stavanger kommune kommer til å synes at det blir alt for dyrt. En av innbyggerne som har bodd her lenge er nysgjerrig på broen og sier at: "Den broen har nesten vært et luftslott for meg, er det virkelig en sjans for at me kan få det? Det hadde jo vært helt fantastisk. Det er jo nettopp det at bydelen ligger så nær sjøen, og de kvalitetene ved sjøen e kobla så fra. Å få den tilgangen hadde vært heilt fantastisk. Hadde ikke vågt å håpe på det.». Flere av naboene viser stor forståelse for at det er et komplekst prosjekt som koster mye penger, og at BaneNor har rykte på seg for å være vanskelig å samarbeide med. Noen er usikre på om det er riktig bruk av pengene, men utover flerbrukshallen og en utbedring av Hillevåg torg pekes det på som et av de viktigste tiltakene i utviklingen av Hillevåg. Broen vil, motsatt en utbedret undergang, alltid sikre at gående har en bilfri tilgang til vannet.

Når man kjører med tog i dag er det kun Skretting og Felleskjøpet som er synlige markører som forteller at vi er i Hillevåg. En gangbro er bedre enn en undergang, fordi man er synlig for alt og alle. I tillegg kan gangbroen være et fint utsiktspunkt i seg selv, da den løfter de passerende høyt opp. En ny gangbro blir av flere innbyggere sett på som en investering i Hillevåg. En av innbyggerne uttaler at: "Tenk å få den [broen] til å bli en kul arkitektonisk skulpturell greie.". Den vil potensielt bli et kjennemerke med positive assosiasjoner for innbyggere i Hillevåg og innbyggere i resten av regionen.

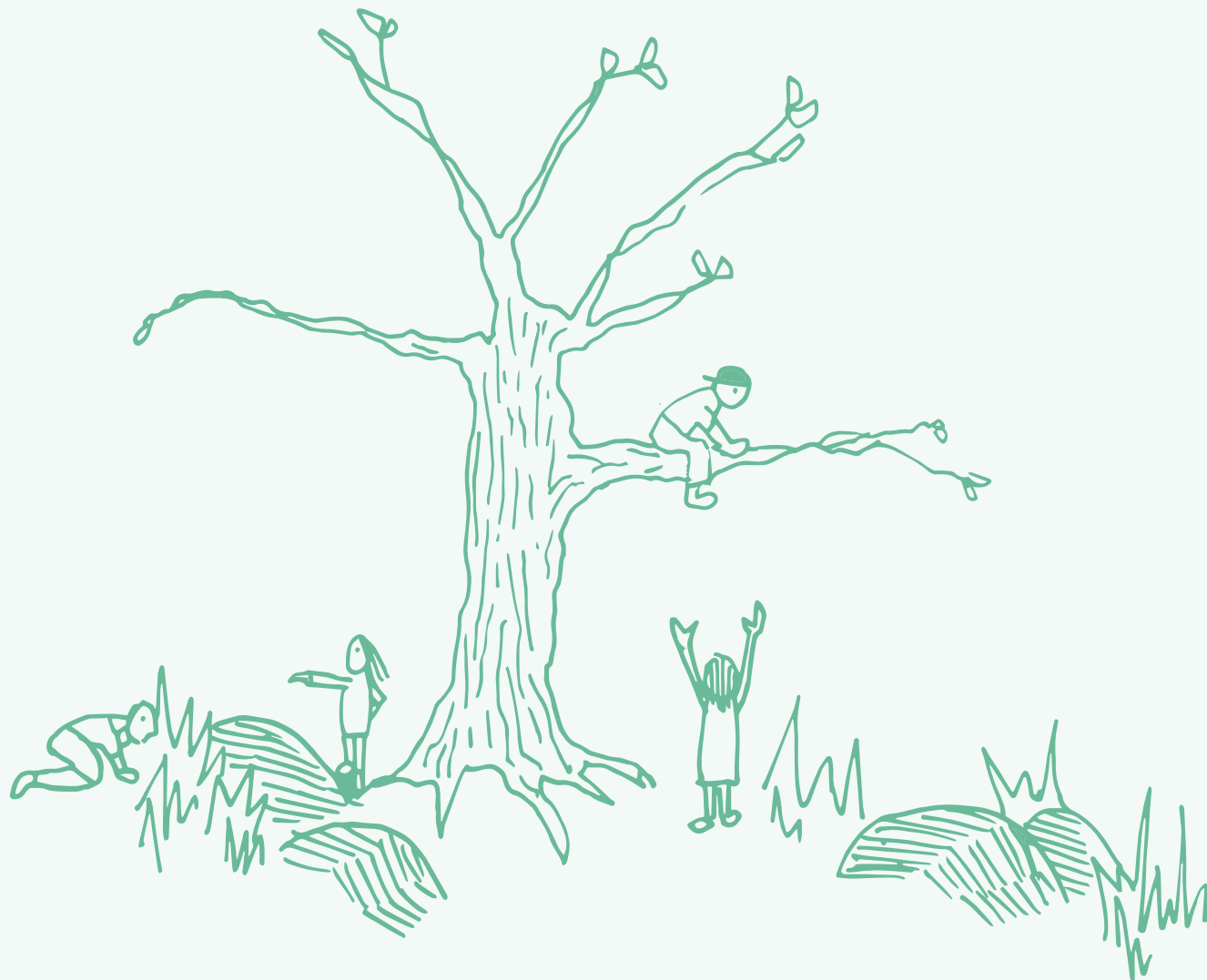

LITT AV HISTORIEN OM "SKOGEN" I KØHLERS VEI

I Køhlersvei er det spesielt et området som har vært tema i alle samtalene våre, og det er "skogen" - et lite friområde på toppen av bakken med utsikt mot fjell og fjord. Hvis du har vokst opp i en forstad har du kanskje hatt en lignende selv, de kalles ofte hundremeterskoger, med adskillige navn blant barn og voksne i nabolaget. Det er små grøntområder med trær som ofte er uprogrammerte og ligger i forlengelse av nabolagsgater. Det er ofte det stedet hvor barna i gata møtes for å klatre litt for høyt i trærne og la fantasien løpe løpsk.

Her kommer et lite dypdykk i litt av historien om "Skogen" i Køhlers vei. Ikke den fulle og hele historien, men nok til at den, selv om den kan oppleves som veldig liten og kanskje til og med en bagatell, setter lys på noen av de veldig store utfordringene i både formelle og uformelle stedsutviklingsprosesser. Historien består av noen av naboene i Køhlers vei sin opplevelse, og det vil være andre naboer som har andre opplevelser knyttet til det lille friområdet. Alle naboer har fått tilbud om å delta i denne undersøkelsen, men alle har ikke ønsket eller hatt mulighet.

De som vokste opp her frem til på 90-tallet en gang kan fortelle om en liten grønn lunge hvor de gjemte seg mellom trærne og holdt øye med de som gikk forbi. Dengang var det fullt av furutrær og skogbunnen var dekket av nåler fra trærne og mose. Gjennom "Skogen" gikk en liten sti som forbandt Køhlers vei til Svend Foyns gate og som ble flittig brukt av barna i gata når de skulle besøke hverandre eller gå til skolen. De voksne satte pris på at barna hadde en trygg skolevei, og for de fugleinteresserte som bodde tett på var det mye å følge med på. En av naboene i gata forteller at han synes det er viktig med områder som "Skogen": "I forhold til unger som vokse opp er det greit at det er noen steder kor det

e bare natur, og ikke bare myk plastikk og kunstgress.”. En annen nabo på oppsiden av “Skogen” forteller at han syntes han hadde så fin utsikt med trærne. Han har bodd her hele sitt liv og hatt den samme utsikten med grønne nåletrær, fugler, nabolag, fjord og fjell. Nå er det Felleskjøpet og industrien nede ved havnen som dominerer. Skogen i Køhlers vei er nemlig ikke særlig mye skog lenger, nå er det mest høyt gress, parkering, avlastningsplass for en av naboenes trampoliner og bringebærbusker.

Det finnes mange av disse friområdene rundt omkring i landet, og ofte ligger de tett på nabogrenser. De er derfor avhengige av at privatpersoner åpner opp for at naboer og nabobarn kan traske gjennom privateid grunn. Stien gjennom skogen i Køhlers vei fikk en brå stopp en gang rundt årtusenskiftet når naboene som grenser til skogen fra Svend Foyns gate gjorde endringer i innkjørsler slik at stien ikke lenger hadde noen forbindelse til Svend Foyns gate. Siden stien ble stengt har det gått nedover med kvaliteten og bruken av skogen. Den beste måten å bevare og ta vare på stedene våre er gjennom bruk. Friområdene er ofte avhengig av dugnadsinnsats fra naboer og velforeninger, noe som ofte henger tett sammen med om vi har et eierskap til stedet, som igjen er avhengig av at det blir brukt og har en nytte i nærområdet. Når stien forsvant var det færre som brukte området, dog er det ikke sagt at det kun er fordi stien er vekke at “Skogen” i dag knapt kan kalles en skog.

De siste tiårene har det vært flere konflikter knyttet til “Skogen”. Noen av naboene fortviler over at området blir brukt som losseplass for hageavfall. På et tidspunkt ble det satt opp store steiner for å forhindre parkering på deler av området som går i flukt med veien. Disse stenene ble pent skubbet tilbake slik at det igjen var plass til parkering.

En trampoline sto pent plassert på parkeringsplassen en stund, noe mange av naboene til tross for privatiseringen av området syntes var greit så lenge den var tilgjengelig for alle barna i området. Den største konflikten oppsto imidlertid høsten 2022 da flere av de gamle furutrærne ble fjernet av kommunen etter at en nabo hadde bedt om å få dem fjernet med begrunnelsen at trærne var syke, og mente at dette var noe nabolaget var enige om at var nødvendig. Rykter går om at de ble fjernet grunnet utsyn og solforhold og mange av naboene er fortvilet over at trærne ble fjernet, over at de har blitt beskyldt for ugjerningen, og ikke minst hvordan det hele gikk til.

En av naboene beskriver at: “Når de kappet trærne, det blei nesten krig. Eg synes ingenting om det!” og forteller at kommunen har beklaget hendelsen og erkjent at det ble håndtert på en dårlig måte. En annen nabo viste sin frustrasjon med å hogge et knust hjerte i en av trestammene som sto igjen.

Flere av naboene forteller at de i mange år har forsøkt å få kommunen til å komme å vedlikeholde “Skogen” uten særlig gehør, noe som gjør det enda mer uforståelig at en nabo klarer å få kommunen til å komme å kappe trærne ned. Som en annen nabo sier: “Eg har skrevet til kommunen og spurt om de ikke kan vær så snille å komme å klyppa [gress]. Me har klypt sjøl. Og så komme de og så bare kappe de [trærne] ned.”. En av naboene fortviler over det hun oppfatter som manglende koordinering fra kommunen. Hun forteller at det er en uttalt innsats fra kommunen om å ta vare på trærne i Hillevåg. På Stavanger kommune sine hjemmesider er det en artikkel som heter “Bli venn med trærne i Hillevåg!”, og her beskrives det riktignok at Hillevåg har færreste trær og at det er viktig å ta vare på de som er (Larsen, 2021)). Hvordan kommunen da kan komme å kappe trærne ned er uforståelig for

mange. Hun beskriver at hun er "Rimelig matte over at de [Stavanger kommune] ikke klare å koordinera ting."

En nabo stiller seg uforstående til hvorfor noen ikke vil ha trær. Flere av naboene forteller at grønt er en viktig trivselsfaktor og at de synes det er for lite grønt i boligområdene i Hillevåg i dag. En annen nabo forteller at i de store byene, som København, har de store gårdhager som ligger skjernet fra byen. Uten sammenligning forøvrig, beskriver han Hillevåg sin beliggenhet som sentral og at hverdagslivet her påvirkes av det høye tempoet i Stavanger, og sammenligner friområdet litt med disse gårdhagene, at man har mulighet for å være sammen i både byen i et tempo og i grøntområder som "Skogen" i et annet tempo. Det er en viktig kvalitet ved å bo i Hillevåg. Noen av naboene mener også at bilene kjører raskere gjennom svingen der hvor trærne før sto. Det tyder på at trærne fungerte som en visuell innsnevring, et grep som en av rådgiverne på by- og samfunnsplanlegging i Stavanger kommune som arbeider med gatetun rundt i byen fremhever som et viktig og effektivt grep for å få bilistene til å sette ned farten.

Historien om "Skogen" beskriver litt hvordan vi bruker og ser på nærområdene våre i dag. Det er ikke lengre slik at barna i gata trekker hit for å leke. Naboene har forskjellige syn på hvilken rolle "Skogen" har og skal ha, noen ser ikke noen stor verdi i stedet og annet enn som losseplass for hageavfall, andre er dypt engasjert i at dette igjen skal bli et felles grøntområde for naboene, og for fugler og insekter (med unntak av flått er det meste velkomment) og igjen bli en trygg grønn sti som kan gjøre det lettere for ungene i nabolaget å leke sammen og bli en trygg skolevei. Kommunen har allerede plantet fire nye trær, og har lovet å plante flere i forbindelse med en helhetlig plan for Hillevåg og "Skogen".

En av naboene spør hva som kunne vært gjort for å unngå at trærne ble kappet, og vi kommer frem til at hvis nabolaget hadde vært samlet i en velforening hadde det, om ikke annet, vært lettere for kommunen å sjekke om det faktisk var riktig som en av naboene beskrev at hele nabolaget mente trærne burde felles. Det hadde også vært en sak det hadde vært naturlig å ta gjennom en velforening, altså kan det være brevet til kommunen aldri hadde blitt sendt. Kanskje hadde man kommet frem til en annen løsning, kanskje hadde det vært en forståelse for de motstridende synene på hva "Skogen" er og ikke er, kanskje kunne man initiert sosiale sammenkomster som hadde gjort "Skogen" til noe annet enn hva den er i dag? Det har vært en vekker for mange av naboene, og det blir nå diskutert om man skal starte en velforening.

Det er mange usikkerheter og hva-om-scenarioer. Vi kan ikke si nøyaktig hva som ville skjedd, men vi er sikre på at det ville vært nyttig å ha et sted for dialog. Organiseringen av Køhlers vei-beboerne kan gi dem en felles stemme i offisielle planprosesser. Det kan også øke bevisstheten på individnivå om hva som er viktig for beboerne i nabolaget.

MYE SOM SKJER

Det er mye som skjer i Hillevåg, og Køhlers vei er ikke noe unntak. Naboene er tydelig forvirret over de ulike prosjektene og hvordan ulike tiltak og prosjekter vil påvirke deres sted og hverdag. Kommunens nettside om pågående arbeid i Hillevåg viser at det er mange prosjekter i gang, blant annet i forbindelse med områdereguleringen som skal på høring høst/vinter 2023. Det er snakk om flere fysiske prosjekter og planer på Hillevåg Torg og Esso tomten, men også undersøkelser om for eksempel sosialt bærekraftige bomiljøer. Mange av disse prosjektene krever en innsats av innbyggerne gjennom medvirkningsprosesser, og da er det viktig å kunne vise til resultater - at deres stemme blir hørt og at de har en påvirkning.

Det trekkes frem som positivt at det skjer noe, men samtidig ser vi at dette også fører til at det er vanskelig for naboene å forstå sammenhengen. En av naboene trekker frem koordinering som den største utfordringen i det kommunale planarbeidet: "Det er det som er frustrasjonen. Det er masse fine ord, det skrives i avisene om Hillevåg bla bla bla. Så skjer det ingenting, og så kulminerer det i det som skjedde med skogen [se siden 26-30]. (...). Snakke du til de så er det ansvarsunndragelse, de tar ikke ansvar. Og så er det sånn og at de som jobber med dette her nå er kanskje ikke her om fem eller ti år. Me bor her gjennom minst tre fire generasjoner av folk i kommunen. Når de ikke tar ansvar miste du jo tillit til at de egentlig har evne - ingen tvil om at de har ambisjoner, ønsker og god vilje, men at de har evne til å gjennomføre det, det begynne du å lure på." Det er en fin oppsummering som representerer flere av naboenes holdninger til kommunen. De tror på at kommunen har vilje og ønske om å få gode prosjekter, men mangler de gode prosjektene som viser at det er mulig.

DEMOKRATISK UNDERSKUDD

Innbyggere og andre aktører beskriver at de opplever at Hillevåg sjelden blir prioritert og hørt i saker som angår utviklingen. Spørsmålet om det er et demokratisk underskudd i Hillevåg, og hvorfor det eventuelt har blitt sånn har derfor vært sentralt. En av beboerne tror at: "Det har litt med historien og ka stedet e og sånn. Det e deiligt sånn sett å bo her i Hillevåg for det e veldig lite pretensiøst. Ikke masse finsnipen som e vanskelige, men du blir litt forbanna når det får den konsekvensen at du stadig rævkjørt på grunn av det.". Han setter ord på noe mange av naboene føler på, nemlig at de ikke blir prioritert fordi det ikke er så mange innbyggere i Hillevåg som søker makt og oppmerksomhet. Mange ser på dette som en kvalitet i samfunnet, men bemerker at det selvfølgelig er utfordrende når det påvirker utviklingen negativt.

Det at beboerne ikke stikker hodet frem eller søker posisjoner i samfunnet kan godt være en del av grunnen til at Hillevåg mangler dyktige representanter. En annen beboer mener at dette ikke burde være et problem fordi man har bydelsutvalget, men opplever at bydelsutvalget ikke blir hørt.

En tredje beboer peker på mangfoldet i bydelen som en mulig årsak. De fleste beboerne er enige om at det krever mye å engasjere seg politisk, og noen peker på at det kan være ekstra vanskelig når man ikke er vant til det politiske systemet og ikke forstår normene og kulturen. Dette blir satt på spissen med å si at når man ikke forstår, eller har blitt fortalt, at man må sette søppelspannene ut på gaten, da er det en lang vei til de folkevalgte. Dette gjelder også i forbindelse med mulighetsrommet rundt planprosesser. De kan i utgangspunktet være vanskelig å forstå for de utenfor kommunens planavdeling. En beboer som har vært engasjert som ungdomspolitiker forteller at han i etterkant

har sett at de ikke hadde tilstrekkelig kunnskap for å gjøre de riktige valgene, og trekker spesielt frem prosessen med BaneNor som en sak hvor utfallet har blitt et ganske annet enn han hadde trodd med store konsekvenser for beboere på Kvalaberg.

Saker som trefellingen i "Skogen" og konfliktene med BaneNor kan føre til at flere innbyggere engasjerer seg i protest, noe som kan føre til at det blir flere, høyere stemmer som uttaler seg og ønsker å påvirke utviklingen. Årsakene til at Hillevåg har et demokratisk underskudd er mange og nyanserte og ikke noe vi kan konkludere på i denne undersøkelsen, men det er et interessant perspektiv at noe av det som gjør at mange liker å bo i Hillevåg, at det er ujalte, også kan være en av grunnene til at Hillevåg blir nedprioritert. Det gir grunnlag til å tenke annerledes rundt representasjon.

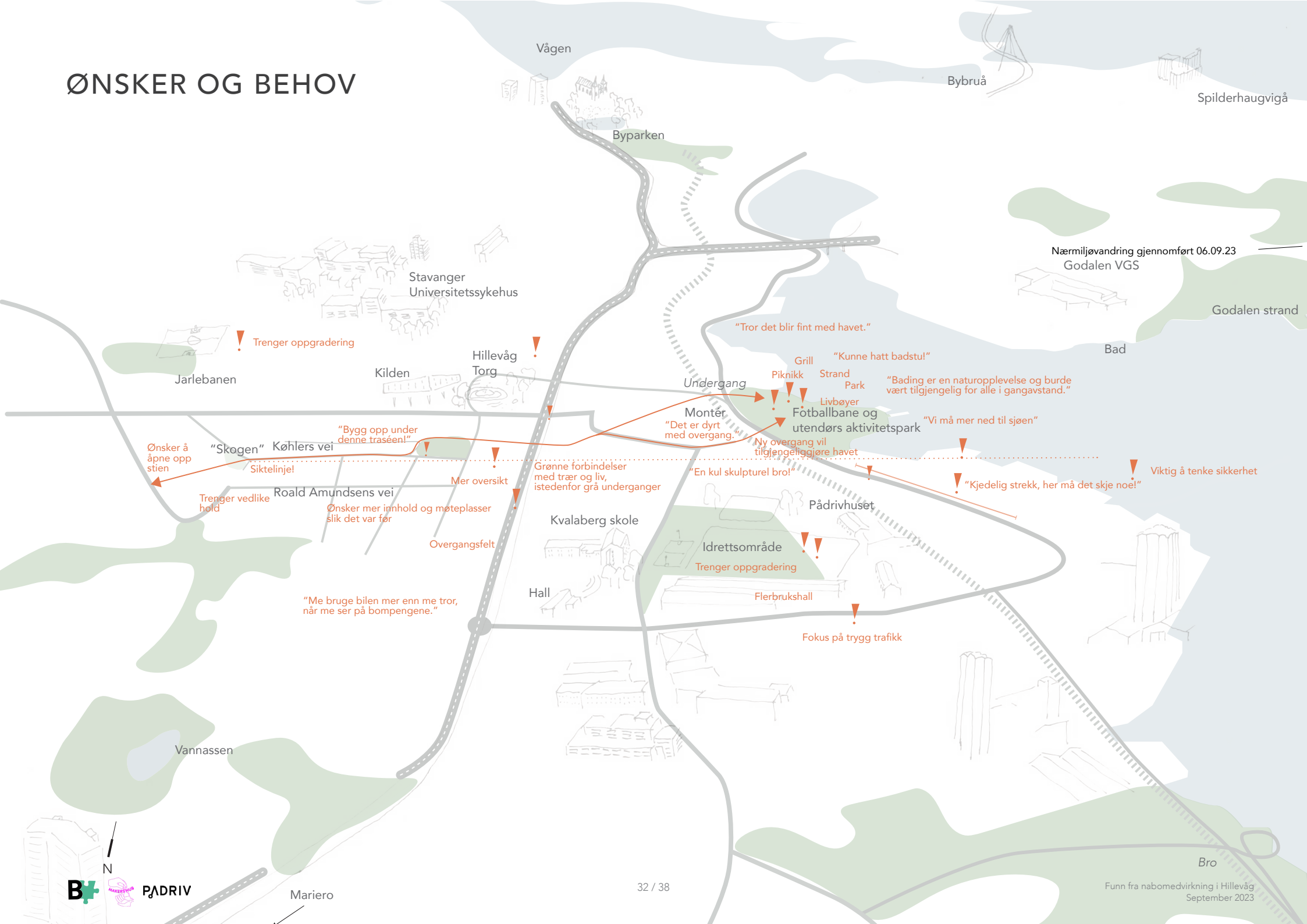
ANBEFALINGER

I forbindelse med områdereguleringen av Hillevåg har Byantropologene og MakersHub i samarbeid med Pådriv utforsket måter å styrke sosial og grønn bærekraft i området.

Denne rapporten er resultatet av nabomedvirkning som gir innsikt i hva naboene i Køhlers vei og nøkkelaktører i Hillevåg verdsetter i sitt næromiljø og hvilke behov de har for fremtidig utvikling.

Gjennom kvalitative metoder og midlertidige installasjoner utviklet sammen med innbyggerne, har vi identifisert tre sentrale anbefalinger som vil bidra til å skape et mer inkluderende og bærekraftig Hillevåg, hvor innbyggernes behov og ønsker er i sentrum for utviklingen av lokalsamfunnet.

ØNSKER OG BEHOV

Vågen

Bybrua

Spilderhaugvigå

Byparken

Nærmiljøvandring gjennomført 06.09.23
Godalen VGS

Godalen strand

Stavanger
Universitetssykehus

Bad

Jarlebanen

! Trenger oppgradering

Kilden

Hillvåg
Torg

"Tror det blir fint med havet."

Grill

"Kunne hatt badstu!"

Ungdergang

Piknikk

Strand
Park

"Bading er en naturopplevelse og burde vært tilgjengelig for alle i gangavstand."

Livbøyer

Fotballbane og
utendørs aktivitetspark

"Vi må mer ned til sjøen"

Montér
"Det er dyrt med overgang."

Ny overgang vil tilgjengeliggjøre havet

Ønsker å åpne opp stien

"Skogen" Køhlers vei

"Bygg opp under denne traséen!"

Siktelinje!

Mer oversikt

Grønne forbindelser med trær og liv, istedenfor grå underganger

"En kul skulpturell bro!"

! "Kjedelig strekk, her må det skje noe!"

! Viktig å tenke sikkerhet

Trenger vedlike hold

Roald Amundsens vei

Ønsker mer innhold og møteplasser slik det var før

Overgangsfelt

Kvalberg skole

Idrettsområde

Trenger oppgradering

Pådrivhuset

Hall

Flerbrukshall

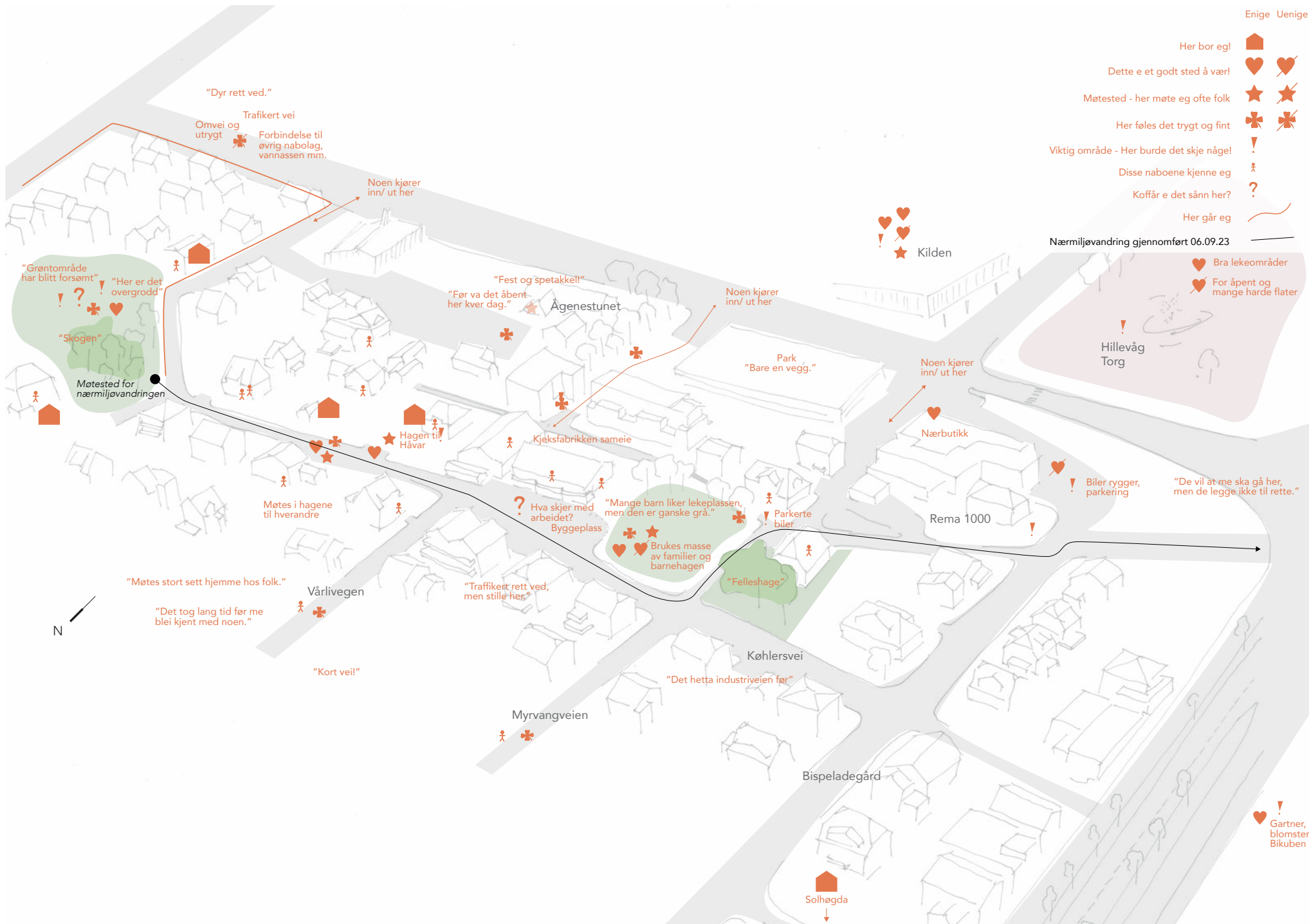
Fokus på trygg trafikk

"Me bruke bilen mer enn me tror, når me ser på bompengene."

Vannassen

Bro

Mariero

Enige Uenige

Her bor eg!

Her føles det trygt og fint

Viktig område - Her burde det skje någel!

Disse naboene kjenne eg

Koffår e det sånn her?

Her går eg

Nærmiljøvandring gjennomført 06.09.23

Bra lekeområder

For åpent og mange harde flater

PRIORITER HILLEVÅG FOR GÅENDE OG SYKLENDE

Innbyggerne vi snakker med opplever at de har det de trenger i kort avstand fra der de bor og går eller sykler derfor mye i hverdagen, men opplever at forbindelsene er lite attraktive for fotgjengere og syklister. En ny gang og sykkelbro ned til Hamnevika vil være et viktig signal som viser at nå er det fotgjengerne sin tur. En slik bro vil aldri kunne gjøres om til en bilvei, noe mange av innbyggerne anser som en stor fare for ved andre tiltak som for eksempel en bedre tilrettelagt undergang. Det er også stor tvil rundt om undergangen vil bli bra nok!

En bro i seg selv er ikke nok, det er også et stort behov for å utbedre forbindelsene på tvers av den trafikkerte Hillevågsveien og langs kysten. Innbyggerne savner grønne, trivelige traseer, istedenfor det de beskriver som en jungel av asfalt og betong. De etterspør trygge veier hvor det er attraktivt og gå og sykle. I dette ligger også ønsket om å begrense trafikken og parkeringsarealene i nabolagene. De fleste innbyggerne vi snakker med har bil og ønsker gode parkeringsforhold inkludert parkering når de får gjester, men ønsker beboerparkering og veisnitt som prioriterer gående og syklende velkommen.

Vi anbefaler å plante mer grønt i gateprofilene, etablere flere gatetrær, fremheve hundremeterskogene og tilrettelegge for små stier som kobler nabolagene sammen. Sammen vil dette skape en attraktiv infrastruktur hvor man kan unngå de som forbinder nabolag med rekreasjonsområdene, noe som vil styrke hverdagstransporten og fremheve en viktig kvalitet med det å bo i Hillevåg.

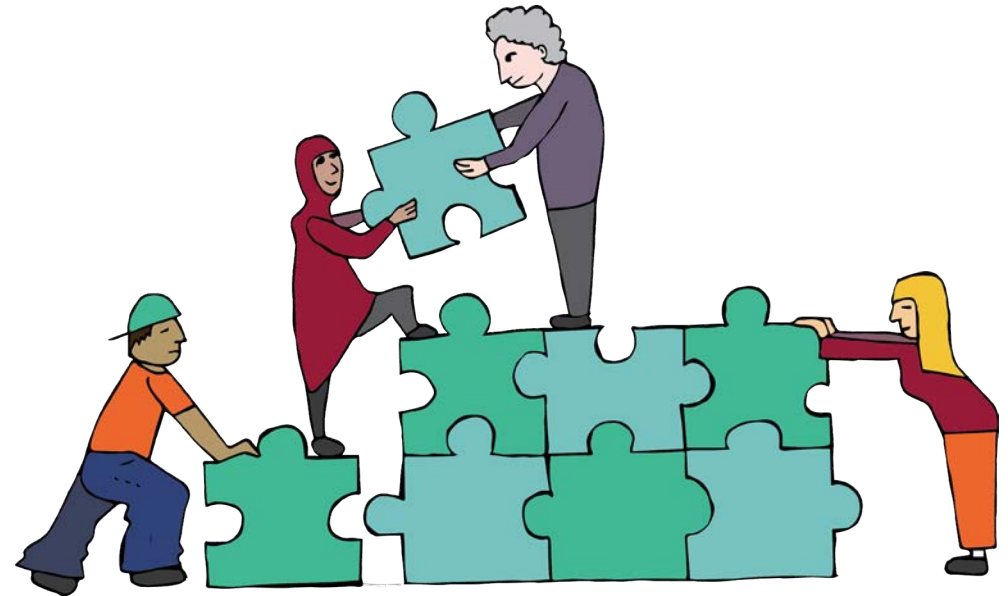

BLI BEDRE PÅ KOORDINERING, OVERSIKT OG PRIORITERING AV PROSJEKTER

Det skjer veldig mye i Hillevåg, noe innbyggerne synes er bra! Flere forteller at de lenge til en viss grad har følt seg nedprioritert, og setter pris på at det nå skjer ting i Hillevåg. Innbyggerne vi snakker med er glade for de midlertidige installasjonene, og flere forteller at de har holdt øye med oppslagstavlene for å se om det kommer noe - både på nabolagstavlen og på kommunetavlen.

Det at det skjer mye er også forvirrende for mange fordi de ikke forstår hva som skjer og hvorfor det skjer. Noen beskriver en utvikling som ikke er i tråd med de faktiske behovene i samfunnet, samtidig som det kommer prosjekter som den nye gangbroen som blir beskrevet som et luftslott, dog med et lite håp i stemmen. De store prosjektene er viktige, men det er de små tiltakene i nabolagene som kommer tettest på kroppen for de fleste innbyggerne. I Køhlers vei var det tydelige eksempler med "Skogen" hvor trærne og stien hos mange har ført til en skepsis overfor kommunens evne til å gjennomføre og koordinere prosjekter og tiltak.

Det å koordinere og kommunisere tydelig når det skjer mye er vanskelig i de fleste plansaker, spesielt på steder hvor det skjer mye og det er mange tiltak. Dette handler både om koordinering av overordnede strategier og hvordan disse utleveres i de forskjellige avdelingene i kommunen, samt hvordan dette kommuniseres ut til innbyggerne. At prioriteringene oppleves i tråd med innbyggernes ønsker og behov er selvfølgelig viktig for at de skal forstå hvorfor de ulike prosjektene og tiltakene blir igangsatt, og hvorfor noe blir prioritert mens andre tiltak ikke igangsettes.

GJØR DET LETTERE FOR INNBYGGERNE Å PÅVIRKE UTVIKLINGEN!

Mange av innbyggerne er engasjerte i utviklingen, men de er ikke så interessert i å bruke tid og krefter i lokalpolitikken. Mange er småbarnsforeldre og har travle hverdager med lite tid til overs. Det er heller ingen sterk tradisjon for velforeninger her, selv om innbyggerne ved flere anledninger har vist at de kan aksjonere mot konkrete tiltak som påvirker dem. Opplæring av unge til å delta og engasjere seg kan være en vei å gå, men man kan også stille seg spørsmålet om det er andre muligheter for å styrke lokaldemokratiet enn gjennom lokale politikere. Er det noe som kan gjøres for å styrke bydelsutvalget for eksempel? Det er en vei å gå for å styrke den sosiale kapitalen i området. Mange er engasjerte på individnivå, men det er få velforeninger og andre eksempler på organiserte meninger på nabolagsnivå som er med å påvirke utviklingen, og enda færre forbindelser til beslutningstakerne.

Vi anbefaler å starte med å se på hva som kan gjøres for å styrke foreningslivet på nabolagsnivå lokalt, kan kommunen for eksempel starte en kampanje for å skape oppmerksomhet rundt hva en velforening er og hvorfor det er viktig, samt gi starthjelp og rådgivning?

REFERANSELISTE

Jonvik, Merete, Kristian Lindland, Helge L. Tvedt, Daniela Müller-Eie og Kjersti Melberg (2018): "Hillevåg En sosiokulturell stedsanalyse", IRIS, Stavanger, Norge.

Larsen, Anine B., Kristin Knupper og Sigrun Sætrevik (2021): "Bli venn med trærne i Hillevåg!". Stavanger kommune.
<https://www.stavanger.kommune.no/samfunnsutvikling/planer/reguleringsplaner/store-planoppgaver/reguleringsplaner-for-hillevåg/hillevaagtrer/> lest 3. september 2023.

Stavanger kommune (2022): "Bomiljøprosjektet: Beboerundersøkelse 2022".

Stavanger kommune (2020): "Spørreundersøkelse: Hvordan skal Hillevåg utvikle seg de neste årene?".

Stavanger kommune, NTNU, SoCentral, Pådriv (2020): "Ungt borgerpanel - Hvordan kan vi sammen skape et trygt og attraktivt nabolag?" Hent rapporten her: https://stavangerkommune.sharepoint.com/:b:/s/grsmartby/EVBN_3Nxdw9GgjrMWWRRxXYB8o-J0ML7rw1fiUts8rQKBBw?e=IQykOm

TAKK TIL ALLE INNBYGGERE SOM HAR DELT TANKER, ERFARINGER OG IDEER

EN STOR TAKK TIL PÅDRIV OG AL GREENALL

